

ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

(Tuesday, 24th April 1973/Vaishaka 4, 1895 Saka Era).

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, at Twelve of the Clock.

MADAM SPEAKER (SMT. K. S. NAGARATHNAMMA) in the Chair.

BUDGET ESTIMATES FOR 1973-74.

Demands For Grants : Demand No. 20 A and 22

(Debate Continued)

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ (ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಖಾತೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಪಶು ಸಂಪತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಸಂಪತ್ತು ಬಿಟ್ಟರೆ ಎರಡನೆಯದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಏನೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಖಾತೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಪಶು ಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗುತ್ತದೋ, ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯವು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಸಹ ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಉತ್ತಮವಾದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಮಗಲ್ಲೇ ಇರುವ ತಳಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ನಾವು ಸುಮಾರು ಒಂದಕ್ಕೆ 5 ರಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಸಾವಿರ ಜಾನುವಾರು ಇರುವ ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ಕೃತಕ ಗರ್ಭದಾರಣೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಬರಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆ ಬಾಳುವ ಪಶು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಬಹುದು. ಈ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಈ ಪಶು ಸಂಪತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಶು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ನಮ್ಮ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಐ.ಸಿ. ಪಿ. ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾವಿರ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ಅಗ್ನಿ ಕಲ್ಪರಂ ಕೇಂದ್ರ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಜಾನುವಾರು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಗ ಪ್ರೇವರ್ಷಪೂ ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂಬುದನ್ನು ಇವ್ಯಾಲ್ಯುಯೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾವು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಎರಡನೆಯದು. ಜನಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಏನು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುತ್ತದೋ ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಕಡೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಆಶೆ. ರೈತರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ 10 ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಅಂದಾಜು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಆರೋಗ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾನುವಾರು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಯಾವ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಒಂದು ಹಸು ಹೀಗೆ ಕಾಯಿರೆ ಇದೆಯೆಂದರೆ, ಕೇವಲ ಕೆಲವೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಜನಗಳನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ರಾನುಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ದನದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ತಮಾನ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಾಗಿರುವವರು ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನೈಟ್‌ವ್ಯಾಲಿಯೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಮಯ ನೀವು ಏನಾದರೂ ಆ ಔಷಧಿಗೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರೈತನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಷ್ಟು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ತಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾನುವಾರು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಹೊರಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಜಿಲ್ಲೆಯೇನು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಅಥವಾ ತಂತಿ ವರ್ತಮಾನ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಜವಾನ ಬಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡಲೇ ಜೀವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 5-10 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ 45 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರು ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಾನುವಾರುಗಳೂ ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ಹಂದಿರೋಗ, ಚಪ್ಪೆರೋಗ—ಇವುಗಳು ರುತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ದೊಡ್ಡ ರೋಗ ಬಂದರೆ, ನೂರಾರು ರಾನುಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದು ರಾಸಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಬೆರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಒಂದು ರಾಸು ಸತ್ತರೂ ರೈತನಿಗೆ 2ರಿಂದ 5ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಅಪಾರವಾದ ನಷ್ಟ ಏನೇನು ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ದಯವಿಟ್ಟು ರಾಲಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕೋಟ ಎಂಬ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೆ ಕಳೆದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 33 ರಾನುಗಳು ದೊಡ್ಡ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಸತ್ತಿವೆ. ಅವರೇ 66 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ರೈತರು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ; ಅವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತ ಸಾಲವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು? ಅವನು ಮುಂದೆ ಇದೇ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಕೈಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಅನುಕೂಲ ಸಿಗಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಯಾ ರುತು

ಮಾನಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಗಲೇ ದನಗಳಿಗೆ ಅಗಲೇ ಕಾಯಿಲೆ ಬರಲಿ, ಬಾರದೇ ಇರಲಿ, ಸಿಂಧುಮಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಇನಾಕ್ಟಿವ್ ರೇಷನ್ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಯಾರು ಹೇಳಿದರೂ ಒಂದೆರಡು ರಾಜ್ಯಗಳು ಸತ್ಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಔಷಧಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡರು ಪರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡ ಲಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಚಿಂತೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದನ್ನೂ ಹೇಳದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಕೊಡೋಣ. ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇಲ್ಲ, ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡೋಣ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈ ಜನರು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಫದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ತರಹ ಸಿವ್ವತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬಹುದು. ಯೋಜನೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಫುಟ್ ಅಂಡ್ ಮೌತ್‌ಗೆ ಬರುವ ಡಿಸೀಜ್ ಅದಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಕೊಡುವುದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜರೂರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮುಂಗಾಲ. ಕುಂಟುತ್ತಾ ಇವ್ವಹಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಇದತ್ತು ವಾಸಿ ಆಗುತ್ತದೋ, ನಾಳೆ ಆಗುತ್ತದೋ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡರೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಕ್ಸಿನೇಷನ್ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮ ತಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಬಹಳ ದುರಾದೃಷ್ಟಕರ. ಇದೇ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ತಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತಹುದು ಕೆಲವರು ಗುಜರಾತ್ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಸಿಂಧ್, ಕಾಶ್ಮೀರದವರೆಗೂ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಸ್ರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆರೆಬಾಳುವ ಹಸುಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರೂ ಬಂದಿದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ದುರಾದೃಷ್ಟಕರ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಫುಟ್ ಅಂಡ್ ಮೌತ್ ಡಿಸೀಜಿಗೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಾವು ತಯಾರು ಮಾಡ ಬೇಕು. ದೊಡ್ಡರೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಹಿಂದೆಗೆಯುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಸಂಪ ತ್ತನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು, ಮಂಡ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ 5 ವರ್ಷಗಳ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮುಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುವೇಳೆ ಮಳೆ ಹೊರೆಯೂ ಈ ಜಾನುವಾರು ಸಂಪ ತ್ತನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದರಿಂದ ಬರ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆಶೆಯನ್ನು ನಾನು ಕೊಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೆರಡು ಹಸುಗಳನ್ನು ಇಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದರೆ, ಮಳೆ ಆಗಿ ತಿಂಗಳು ಬಾರದೇ ಹೋದರೂ ಸಹ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಬರಗಾಲ ಬಂದರೂ, ಏನೂ ಬರಗಾಲವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಫುಡಾಯಕರಾದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸ ಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡೈರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಪ್ರಧಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದ ವಾನ್ಸ ಶ್ರೀ ರಾರ್ ಬಹುದೂರು ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ನಿಂತಂತಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರು ಅವರು ಸಾಕುತ್ತಿರುವ ಹಸುಗಳ ಆತ್ಮತಂತ್ರ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಲನ್ನು ತಂದು ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಈ ಡೈರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟಕರ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಹಾಲಿಗೆ ಇವರು 1970ರಲ್ಲಿ 0-93 ಪೈಸೆಗಳನ್ನು 4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಟ್ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಲಿಗೆ ಬೆರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. 1973ರರಲ್ಲೂ ಕೂಡ 4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಟ್ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಲಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆನು ಬಂದು ರೇಷನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದೇ ರೇಷನ್ನೇ ಈಗೂ ಕೊಡುತ್ತಿ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ತುಟ್ಟೀಭತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಂತೆ ಟಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಡಿ.ಎ. ದರಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಮನೇ ಬಾಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ರಾಗಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಸೇರು ಇದ್ದದ್ದು ಈ ದಿವಸ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಸೇರಿನಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಮೃತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೆರೆ ಏರಲಿಲ್ಲ. ಇದು 3 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಎಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಕರ ವಾಗಿದ್ದಾರೆ ? ಇವರು ಸಾಲದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ರೈತನ ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ಧೈರ್ಯ ? ಇವರು ರೈತನ ಮಗ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯವೇನು ? ಹೀಗೆ ಇವರು ನುಮ್ಮನಿರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಧೈರ್ಯವಿರಬಹುದು ? ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಈ ಹಸು ಗಳನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆ—ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಅವರು ಇದರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಗೋವು ಗಳನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕ ಜನರು ಗೋವಿನಷ್ಟೇ ಸಾಧುಸ್ವಭಾವದವರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸರ್ಕಾರ ದವರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ತಿರುಗಿಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರ ಸಾಧುಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಈ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಆತ್ಮಾವಶ್ಯಕ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳ ಮೇವಾದರೂ ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಸಾಲರಷ್ಟು ಏರಿಕೊಂಡಿದೆ. 1967ರಲ್ಲಿ 3.5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಟ್ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲಿಗೆ 0.67 ಪೈಸೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡು ಆ ಹಾಲನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಲೀಟರ್ ಒಂದಕ್ಕೆ 1-25 ರೂ.ಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ 1973ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಲೀಟರಿಗೆ 0-80 ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡ ಹಾಲನ್ನು ಒಂದು ಲೀಟರಿಗೆ ರೂ. 1-30ಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಲೀಟರಿಗೆ 50 ಪೈಸೆ ರಾಶಿ ಆಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಕತಕ್ಕವನಿಗೆ ಈ ಲಾಭವಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ಬೆಳೆಸತಕ್ಕವರಿಗೆ ಈ ಲಾಭವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ವಾಣಿಜ್ಯದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ತತ್ಯವಾದರೂ ಏನು : ಈ ಸರ್ಕಾರದವರ ಧೋರಣೆಯೇನು ? ಇವರದು ಸಮಾಜವಾದ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕವನಿಗೆ ಈ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಒಬ್ಬ ಮಿಡರ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಏನಿದ್ದಾನೆ ಅತನನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರ ದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇವರಿಗೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತತ್ಯ ಭೋಧೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಎದೆಗಾರಿಕೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಬಂತು ? ಮೊದಲು ಇವರು ಸುಮಾರು ನ್ಯಾಯವಾದ ವಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದರಲ್ಲವೇ, ಇವರು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ನೀತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಬರುವುದು ? ಇವರು ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲಿಗೆ 0-50 ಪೈಸೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ತ್ತಾರೆ ? ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಸಾಧಿರ್ಟಾರ್ ಬರ್ಚುಗಳಿಗಾಗಿ ಎಂದು 25 ಪೈಸೆ ಅಥವಾ ಮ್ಯಾಂಗ್ರಿ ಮಂ 30 ಪೈಸೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ನೀತಿಯ ಮೇಲೆ 50 ಪೈಸೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಮಂಜಸವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅನೇಕ ಜನರು ಈ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಮುಂದೆ ಅದರಿಂದ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಭವವಾಗಬಹುದು. ಇದರ ಲೆಕ್ಕವೆಲ್ಲಾ ನನ್ನಲ್ಲಿ—ಒಂದು ಹಸುವು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕರುಹಾಕಿದ ನಂತರ ಅದು ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯತಕ್ಕ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಇದೇ ದರದಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಹಸುವಿಗೆ 750 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲುಕ್ಕಾನು ಬರುತ್ತೆ ಇದನ್ನೇ ನಾನು ನನ್ನ ಪದದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಕಾಗೋಡು ಅವ್ವು ಪ್ರವರು ಪದೇ ಪದೇ ಶೋಷಣೆ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಏನು ಬಳಸು ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸದೆ ಇದ್ದರೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇದೇ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯವರು ಇನ್ನೂ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ—ಹಾಲಿನ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಅಳಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದು 3.5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಟ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಾದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ 'ನೋ ಪೇವೆಂಟ್' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯಾವ ಗಾಂಧೀತತ್ಯ ? ರೈತರು ತಂದ ಹಾಲನ್ನು

ಕೊಂಡುಕೊಂಡು, ಅದು ಶೇಕಡ 3.0 ಮಾತ್ರ ಫ್ಯಾಟ್ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ರೈತನಿಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡದೆ ಆ ಹಾಲನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ಹಾಲಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೇ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನೇ ಪಡೆದು, ರೈತನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದರಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಟ್ ಕಡಿಮೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಈ ನ್ಯಾಯ ? ಇದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಸಹಿಸಲಾರದಂಥ ವ್ಯಥೆ. ಈ ಪೋರ್ಟ್‌ಲೋಲಿಯೋ ಮಾಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡರು ಮಾಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಎಷ್ಟು ಚುರುಕಾಗಿದ್ದರು ? ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಆಗ ಇವರೆಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ? ಈ ದಿವಸ ಇವರೇಕೆ ಹೀಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ? ಇವರ ಚರ್ಮ ಆ ಮುರಾಬಫೆಲೋಗಿಂತ ದಪ್ಪನಾಗುವಂತಿದೆಯಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ? ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಈ ದಿವಸ ಸಾಯಂಕಾಲದೊಳಗಾಗಿ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ತರಿಸಿ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಇವರಿಗೆ ನಾನು ಮನ್ನಣೆ ಮರಾಢೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋ ಪೇಮೆಂಟ್ ಎಂದರೆನು ಅರ್ಥ ? 3.0 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಟ್ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಲಿಗೆ ಒಂದು ರೇಟ್, 3.5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಟ್ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಲಿಗೆ ಒಂದು ರೇಟ್, ಮತ್ತು 8.0 ರಿಂದ 8.5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಟ್ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಲಿಗೆ ಒಂದು ರೇಟ್. ಎಸ್.ಎನ್.ಎಫ್. ಇ.ಆರ್. ಮತ್ತು ಸಿ.ಒ.ಒ. ಈ ಹಾಲಿಗೆ ಒಂದು ರೇಟ್. ಹೀಗೆ ಇವರು 5 ರೀತಿಯ ರೇಟುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಹಾಲು ಹುಳಿ ಬಂತು ಎಂದು ಲೇಟರ್‌ಗೆ 4 ಪೈಸೆಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೆವಾರ್ಯಕ್ಟಾವೀಟರ್ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಇವರು ಇದೇ ನೀತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಹಾಲು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಬಹಳ ದುರ್ಲಭಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಸೀಜನ್ ಪ್ರಕಾರ ಇವರು ಒಂದು ಲೇಟರ್ ಹಾಲಿಗೆ 5 ಪೈಸೆಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನವೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ 5 ಪೈಸೆ ಮತ್ತು ಅಕ್ಟೋಬರಿನಲ್ಲಿ 5 ಪೈಸೆ

12-30 P.M.

ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂಕ ಅಂಶವಿದೆ, ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ 5 ಪೈಸೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ 4 ಪೈಸೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ 5 ಪೈಸೆ ಕಡಿಮೆ, ಕೇಳಿಲ್ಲ, ಅದ್ದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೇಳದಿರುವುದು ಸೌಜನ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ 5 ಪೈಸೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 16ನೆಯ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂದರಿಂದ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನವೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ, 5 ಪೈಸೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಮಾಡಿಲ್ಲ. 5 ಪೈಸೆ ಅಕ್ಟೋಬರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಬೇಕು : ಕೊಡಬೇಕು. ಸೀಜನ್‌ವಾರು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಡೈರಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಸಬಹುದೇ ? ಈ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಸಂಬಳ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡುವರು, ಬೆಣ್ಣೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವರು, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವರು ಎಂದರೆ ಕವಿಯುವರು. ಡೈರಿಯಲ್ಲಾಗುವಷ್ಟು ಕಳ್ಳತನ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಹೊರಗಡೆ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸ್ಕೂಟರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರಿನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯಾನು ಹೋಗುವಾಗ ಸಮಯ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನೀರಿನ ಟನ್ ಅದರಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವರು. ಇದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಳ್ಳರಿಲ್ಲ. ಹಾಲಿನ ಆಳತೆ ಮಾಡುವಾಗ ಫ್ಯಾಟ್ ವಿಚಾರ ಬೆರೆಯುವಾಗ ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲೂ ಕಿಡಿಯುವರು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಪೊದಿಗೆಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಪೊದಿಗೆಳು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ನಷ್ಟವಾಗದೇ ಇರುವುದೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ 16 ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ, ಒಡಾಡುವರು 2 ಲಕ್ಷ ಜನ ಇರುವರು, ಒಟ್ಟು 18 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೃಷ್ಣನರವರ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹಾಲು ಲೇಟರ್ ಎಂದರೂ 5 ಲಕ್ಷ ಲೇಟರ್ ಹಾಲು ಬೇಕು. ಈಗ ತಯಾರಿಸುವುದು 75 ಸಾವಿರ ಲೇಟರ್, ಬೇರೆಯವರು 2 ಲಕ್ಷ ಲೇಟರ್ ಮಾರಿದರೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 3 ಲಕ್ಷ ಲೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡಿ ಸಲಕರಣೆಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಲೆಕ್‌ಷನ್ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ. ಆದಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. 75 ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಲೇಟರ್ ಡೈರಿಯಿಂದ ಸರಬರಾಸಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ 3 ಬೆರ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಲು ಕೊಡಬಹುದು.

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕೃಷ್ಣನರಸರೂ ನಿನ್ನ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು, ಸರಕಾರ ಹಾಲಿನ ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚಿಸದೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದರು. ಸರಕಾರ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹಾಲು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವವರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡುವರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಜನರಿಗೆ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಹೊರಗತೆ ಒಂದು ಲೀಟರಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ 70 ಪೈಸೆ ಇದ್ದರೆ ಡೈರಿಯವರು ಕೊಡುವುದು ರೂ. 1—30. ಹತ್ತು ಪೈಸೆಯಾದರೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಸಬ್ಸಿಡಿಯ ಕೊಡುವುದರೂ ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾರಾಟ ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ದಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರ ಸಬ್ಸಿಡಿಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಹಾಲನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆ ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಹಾಲು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವವರು ಒಂದು ಲೀಟರಿಗೆ 25 ಪೈಸೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ? ಒಂದು ಲೀಟರಿಗೆ 10 ಪೈಸೆ ಕೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಜ್ ಬೆರೆ 70 ರೂಪಾಯಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆ ಕೊಡುವಿದ್ದರೆ ಉತ್ಪಾದಿಸುವವರು ಇವರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಮೈಜ್‌ಗೆ 70 ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆ ಇದ್ದದ್ದು ಇಂದು 120 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಎಟ್ ಬ್ಯಾನ್ 15 ರೂಪಾಯಿದ್ದು ಇಂದು 45 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ, ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಇದರ ಬೆರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಕಡತಕ್ಕಾಯಿ ಹಿಂದಿ ಬ್ಯಾನ್ 650 ರೂಪಾಯಿ ದ್ದು 1350 ರೂಪಾಯಾಗಿದೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಹಾಲಿಗೆ 2 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಹನು ಮೈಜ್‌ಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು 10 ತಿಂಗಳು ಹಾಲು ಕೊಡುವುದು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಲೀಟರಿಗೆ 25 ಪೈಸೆ ಅವರೂ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಅಂಕಿಅಂಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಟ್ ಬ್ಯಾನ್ ಬೆರೆ ನೂರು ಕೆ. ಜಿ. ಗೆ 58 ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು 83 ರೂಪಾಯಾಗಿದೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆಷ್ಟು ಹೀಗೆ ಸರಕಾರ ನಿರ್ಬಂಧ ಹಾಕಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲೇ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. 25 ಪೈಸೆ ಲೀಟರಿಗೆ ನಾವು ಕೇಳುವುದು, 23 ಪೈಸೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಾಕು.

ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಕರೆಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಬಿಕರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ರಾಧ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಹಾಲಿನ ಮಾರಾಟ ಕೇಂದ್ರ ಏರ್ಪಾಡಾಗಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಿಕರಿಯಾಡುವರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ನೈಲ್ಡೂ ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಯಾವಾಗ ಹಾಲು ಬೇಕಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ, 5 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಮಾರಾಟವಾಗಿ ನಂತರ ಬಂದವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಇರಬಾರದು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 24 ಗಂಟೆಯೂ ಹಾಲು ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇವರಿಂದ ಜನರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು.

ಕಡೆಯಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡುವುದು ಪಶುಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ರೈತರ ಉಪ್ಪಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಶುಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಯಿತು. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಹಾಲು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದರೂ ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದು ಎಂಬಾಗಿ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರ ಬೆಂಬಲಿದೆ. 25 ಪೈಸೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅಂಕಿಅಂಶ ಅಧಾರ ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ, ನಾನು ಸ್ವತಃ ಡೈರಿ ಇಟ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡಿಸಿ ರೈತರ ಅಮೃದರಿಂದ ವಿವರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಬಿಕ್ಕೇಗೌಡರು ಈ ನಾರ್ಕರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ನೂಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಆ ಕಾಫ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆಯೇ ; ಆ ಯೋಜನೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೇ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೈತ ಬಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಒಂದು ಹಸುವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಹಸುಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಕರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಫಾರಂನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾಫ್ ಸೆಂಟರ್ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾದ ಹಸುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಚಿಕ್ಕಗೌಡರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪಾದನೆಯಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದು ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು, ಹಸು ಸಾಕತಕ್ಕವರು ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲೆಕ್ ಬ್ರಾನ್ ಅನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಫಾದರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ಹಸುಗಳಿಗೆ ಖಾಯಿರೆ ಬಂದಾಗ ಕೂಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಹೋಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ರೈತ ಹಸುಗಳು ಸಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಚಿಂತಿತದ್ದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿದ್ದು ಹಸುಗಳು ಸತ್ತರೆ ರೈತ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಕಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿದ್ದು ಹಸುಗಳು ಸತ್ತರೆ ಅವನು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಮಾಧನ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಬರ್ಬರನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಪರ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಇದನ್ನು ತರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿಲ್ಲಿಬೇಕು. ನಮ್ಮವರೇ ಸೂಪರ್‌ವೈಸ್ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಿರ್ಚಿ ಕರೆಕ್ಟನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಹಗಲು ತಂದ ಹಾಲನ್ನು ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾತ್ರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಲನ್ನು ಇದ್ದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾತ್ರಿ ಹಾಲನ್ನು ರಾತ್ರಿಯೇ ಹಗಲು ಹಾಲನ್ನು ಹಗಲೇ ಸಾಗಿಸುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದೆಲ್ಲಾ ಹಗಲಿಗೆ ಹಾಲಿಗೆ 25 ಪೈಸೆ ದರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಲಂಕಾಶ್ವನವರು, ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತೀವ್ರವಾದ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಾಇದ್ದೇನೆ. ದುಂಬಿಬಿಟ್ಟು ಇದರ ಕಡೆ ತಾವು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರು ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ವೇಮಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಇಂದಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಷಾನು ಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಸದನದ ಮುಂದೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ದುಂಬಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಾದವರಿಗೆ ಪಶುಸಂಪತ್ತಿನ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಾನ ಉಂಟು. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆ ಕೇವಲ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಡಿಕೆ, ಪಶುಸಂಪತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಾಧನ. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ; ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಎತ್ತುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಾಧನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನವಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣದ ಅರಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲಿ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 5-6 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 70-80 ಭಾಗ ಪಶುಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಎದುರು ಈ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಾಗ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೈ ಎತ್ತಿದರು. ಇದು ಎಂತಹ ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಕು ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೋಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ದನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ)

ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆಗಳು ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಏರಿವೆ ಎಂದರೆ, ಅವು ಗಗನಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಮನುಷ್ಯರ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳ ಕೊರತೆ ಇದ್ದರೆ, ಜನ ಸತ್ತರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವಾಗ, ಮತ್ತು ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪ್ಯಾನಿಂಗ್ ಅಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿರುವಾಗ ಇದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎತ್ತುಗಳು ಸತ್ತರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಕೋಳಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆಗಳು ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರಿವೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ನಿಸ್ಸಾಹಯಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿರುವುದು ಬಂಧನೀಯ. ಫಾಲ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾಲ್ತ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಎರಡನೆಯದು ಕೋಲಾರದ ಪಾಲ್ತ್ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಪಾಲ್ತ್ಯಿಂದ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಕ್ಕುವ ಬೆರೆ 18-20 ಪೈಸೆ. ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ 23-24 ಪೈಸೆ. ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಬರೀ ಬೆಂಗಳೂರು ಬೆರೆಗೆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮಿಂದ ಅವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು 20 ಪೈಸೆಯಂತೆ, ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಮಾರುವುದು 26-27 ಪೈಸೆಯವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬಹಳ ಮುಂದುವರೆದು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಈವಿವಸದ ಬೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೋಳಿ ಸಾಕುವುದನ್ನು ಮರೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ನನ್ನ ಸ್ವತಃ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮಂಡಳಿಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ 5-6 ಸಾವಿರ ಕೋಳಿಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ 1 ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಒಂದೊಂದು ಸಾವಿರ ಕೋಳಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಫೀಡ್ ಬೆರೆ ಏರಿರುವುದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಹಾಕುವ ಹವ್ಯಾಸ ನಡೆದಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಮೇಲೆ ಬರೆ ಎಳೆಯುವ ಹವ್ಯಾಸ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರ ಮಾತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಅವರು ಹಾಲಿನ ದರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿರುವುದು ಬಹಳಕಡಿಮೆ. ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಲಿಟರ್ ಹಾಲಿಗೆ 5 ಪೈಸೆಯನ್ನಾ ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸದಿದ್ದರೆ ರೈತರು ಬೀದಿಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅವರು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡೈರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಹಿಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸ್ಟಾಂಡರ್ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ, ದನಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟರು. ಇದು ಮಾನ್ಯ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂದು ಇದುವರೆಗೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ 40 ರೂರಲ್ ಮೆಟರ್ನಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಶುಸಂಪತ್ತು ಇರುವ ಕಡೆ 40 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ, ಒಟ್ಟು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 400 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರ ಅಪತ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 400 ಮೆಟರ್ನಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ರೂರಲ್ ಇನ್‌ಸೆಮಿನೇಷನ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಇದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಹೇಗಾದರೂ ಸ್ಟಾಫ್‌ಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು, ಇಷ್ಟೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಿಗದಿಯಾಗಿದೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಆರ್. ಎ. ಡಿ. ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅವರ ಒಂದು ಸೇವೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎತ್ತು. ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಹರಿಸದೆ ಇರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಎತ್ತುಗಳ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದು ಅನಿಮಲ್ ಹೆಲ್ಪ್‌ಡೆರಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗಳ ಬೆರೆ ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿವೆ, 1000 ದಿಂದ 1500 ರೂಪಾಯಿನವರೆಗೆ ಇದ್ದಂತಹ ಉತ್ತಮತಳಿ ಎತ್ತುಗಳ ಇವತ್ತು 3 ಸಾವಿರದಿಂದ ಹಿಡಿದು 4 ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಏರಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ತಳ ನಿಕೃಷ್ಠ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎತ್ತುಗಳ ಉತ್ತಮ ತಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಪೋತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದಾದಮೇಲೆ ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಇದೆ. ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ ಆದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಮಾನುದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಪೋತ್ತಿನ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾತೋಡರವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಶಬ್ದವೂಕೂಡ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ ಡಿಮಾಂಡ್ ಇಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಇಪೋತ್ತಿನದಿವಸ ಒಳನಾಡಿನ ಮಾನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಫಿಷರೀಸ್ ನರ್ಸರೀಸ್ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಮೂಲಕ ಮಾನಿನ ಮರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು, ಬೆಳೆಸಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಫಿಷ್ ನರ್ಸರೀಸ್ ನಲ್ಲಿ ಮಾನಿನ ಮರಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಏನು ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಳ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಕೆಲವುಕಡೆ ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಿದ್ದಾರೆ ಅರ್ಧಭರ್ತಿ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ, ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಹೇಗೆ? ಮಾನು ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಆಹಾರ ಏನು ಪದವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದಾದ್ದು. ಅದರಿಂದ ಒಳನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗಲೇ ಬೇಕು; ಅದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ. ಇಪೋತ್ತಿನದಿವಸ ಪಿಷರೀಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಮಾನುಗಾರರು ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಇಪೋತ್ತಿನದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕದೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಪಿಷರೀಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಪೋತ್ತಿನದಿವಸ ಮಾನುಗಾರರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಗಲಿಂಗ್ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ದೊರಕಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ಪಿಷರೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್ (ಉಡುಪಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಡಿಮಾಂಡ್ 28 ಎ ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಲು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಮಾನ್ಯ ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಿಷರೀಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಣುವಾಗ ಮಾನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಇನ್ನು ಉಜ್ವಲ ಭವಿಷ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮಾನರಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅಷ್ಟನ್ನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಉಪಕಾರ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬರಗಾಲದ ಎಂ.ಎಂ.ಎ.ಗಳು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ 140 ರಿಂದ 00 ಇಂಚು ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಗೂ ಮಾನಿನ ಬರಗಾಲ ನಮ್ಮ ಕರಾವಳಿಯ ಜನತೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೇರೆ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ. ಮಾನುಗಾರರು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜನತೆ ಉಪ್ಪುನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿ 25 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಜನ ಭವಣಿಯ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಉಡುಪಿಯಿಂದ ಈ ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮಹನೀಯರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ್ದರು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದೆ ತೆರೆದ ಇದ್ದದ್ದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಚುನಾವಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮದ್ದುರಾಜ್)

ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಅದರಿಂದಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಕಷ್ಟ ಕಂಡನಂತರ ಸ್ತ್ರೀ ಸಹಜವಾದ ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ, ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ಉದಾರ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಅಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಈಡೇರಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆ ಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದವರು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅವರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಅನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಸಚಿವರನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ಅನುಭವ ಪಡೆಯಲು ಎಂದು ತೋರಿಸಿದೆ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಮನ ದಟ್ಟು ಆಗಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ 5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದರೆ 28 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು 5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಮೈಸೂರು ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಕೂಡ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. 5 ಲಕ್ಷ 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳ ಯೋಜನೆ ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡು ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಅದು ಆದರೆ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕನಸು ಎಂದು ನನಸಾಗುವ ರೀತಿ ಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಆ ವರ್ಷ ವಿನಾಶ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೂಡ ಕಡಮೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪತ್ತಿ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡ ಮೀನುಗಾರರು ಬರವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 10 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಬರ ಬಂದಿದ್ದಾಗ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿನಾಸಗಾರರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ವಿನಾಸಗಾರಿಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮನ ಗಂಡು ಏನಾದರೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದ ಸಾಲವನ್ನು ವಿನಾಸಗಾರರಿಗೆ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಿನಾಸಗಾರರು ಸೂಚಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ ಕೊಡುವ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು ಎಂದು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಪಿಪರಿಸ್ ಇಲಾಖೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿವರ್ಗರು ತಿಳಿಸಿ ದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪಿಪರಿಸ್ ರೋಡ್ ವಿಚಾರ ನಾನು ಕಳೆದ ಬಾರಿ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆರಂಭವಾಗುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ 200 ಮೈಲಿ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವಳಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾದರೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟು. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಹಿಂದೆ ವಿನಾಸಗಾರರು ಗೊಬ್ಬರದ ರೂಪವಾಗಿ ಹಾಳಾಗುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತಂದು ವಿನಾಸಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಮೇಯ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಪಿಪರಿಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಾಸಗಾರರ ಪರವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಕೋಟಲ ಗುತ್ತಾದಿಂದ ಮಾಲೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮೈಲು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

1-00 P.M.

ಉಡುಪಿ ಮತ್ತು ಕಂದಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಸಣ್ಣ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಟರ್ಚಿನ ಸೀಟ್ ಒಂದು ಅಂತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಶ್ವಾಸನೀಯ ಸಂಗತಿ. ಉತ್ತರ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಂತೆ ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಪಿಪರಿಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರೆತಂತಿದೆ. ಅದು ಬಡ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಮನೆ ವಸತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು. ಈಗ ನೂರಕ್ಕೂ 95 ಮೀನುಗಾರರು ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ. ಹಂಗಿನ ಅರಮನೆಗಿಂತ

ವಿಂಗಡಿಸಿದ ಗುಡಿ ಲೇನು ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಯಾರ ಹಂಗೂ ಇಲ್ಲದೆ ಜೀವಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಇರಬೇಕು ಇದು ಕಾಗದದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯ ವರದಿ ತಪ್ಪು ಮುಖೇನ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ವಿಸ್ತಾರ ಗಾರಿಕೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮೀನುಗಾರರ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ನಮಯದಲ್ಲಿ ಜನರ ಒಳತಿಗಾಗಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತುಂಬಾ ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಮೀನುಗಾರರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅರಿತು ಸಾಲವ ಹಣಕ್ಕೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವ ರನ್ನು ತುಂಬಿದ ಹೃದಯದಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮನೆ ವಸತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಗಾರಿಕೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರ್ಯಾಂಕಿನ ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟೊಂದು ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾತನಾಡಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣೀಯವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಕೆ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಲು ನಾಯ್ಡು (ಶಾಂತಿನಗರ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣೀಯವರೇ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಪಶು ಸಂಗೋಷನಾ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಹತ್ತೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಅನೇಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿವೆ. ಹಾಗೂ ನೋಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪಶು ಸಂಗೋಷನಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸುಮಾರು ಎಂಟೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾ ಯಿಗಳನ್ನು, ವಿಸ್ತಾರಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ರಾಜ ಕಾರಣಿಗಳು ಅಥವಾ ಕೂಗಲು ನೇಗಿಲೆಯೋಗಿ ಅನ್ನದಾತ, ದೇಶದ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆ ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಾರೋ. ಅವನಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ ಅಂದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಮಾತ್ರ ಮತ್ತು ಮೂಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಸಹಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ ಇವು. ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯ ವರು 20 ಕೋಟಿ, 07 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ನೇರವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಇಲಾಖೆಗಳು 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ. ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂವನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆ ಕೇಳಬೇಕಾ ಗಿತ್ತು. ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು 3 ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. 1. ವೆಟರರಿ ಏಡ್, 2. ಲೈವ್‌ಸ್ಟಾಕ್ ಮತ್ತು 3. ಡೈರಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವೆಟರ್ನರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದಾನಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ. 10 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ 5 ಸಾವಿರ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇರಬೇಕು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವೆಟರರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಫೈಸಿಲಿಟೀಸ್ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರಸ್ತಾಂಡೆನ್ಸ್ ಮಾಡುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಟೈಪಿಸ್ಟ್ ಕಂಮನ್ ಕ್ಲರ್ಕ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸ್ಟೆಡ್‌ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು (Foot and mouth ಫುಟ್ ಮತ್ತು ಮಾತಡಿಸಿಡ್ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನಾ ಫೀ ಆಫ್ ಕಾನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ರಿಂದ ರಾಪೆಸ್ ಇರಾಡಿ ಕೇಪನ್ ಸ್ಪೀಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಸೈಪಾಲಿಸ್ಟ್ ಇರವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲ? ಇಂಗೆಂಡ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ಟೆಪಲಿಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರಿನ್ ಸ್ಪಾಲಿಷಿಡ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಸೀರಮ್ ಇನ್ಸಿಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ 196 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ 18 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಅವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೈಯಾಕೆಮಿಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸೈನಿ ಟಿಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಸೀರಮ್ ಇನ್ಸಿಟಿಟ್ಯೂಟ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಯಿಂದ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಅಂಥ ಅನುಭವಸ್ತರನ್ನು ಸೀರಮ್ ಇನ್ಸಿಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಸಂದರ್ಭ ದಲ್ಲಿ ನೇಟಿವ್ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೂ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕು. ಆರೋಪತಿ ಬಂದಮೇಲೆ ನೇಟಿವ್

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಲು ನಾಯ್ಡು)

ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೂ ಉತ್ತೇಜನ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಲೈವ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಇಂಪ್ರೂವೆಂಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರು ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಗೋಮಾಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. 10ಕ್ಕೆ 80 ಜನರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆ ಜಾತಿ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಟಾಕ್ಟರ್ ಹೇಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ? ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ತಳಿಗಳ ಎತ್ತುಗಳು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಮೃತ್ ಮಹರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ದನ ಇದ್ದದ್ದು 1500ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ, ಅಮೃತ್ ಮಹರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಡಾ ; ಡೇವಿಡ್‌ಸನ್, ಕೋಲುವನ್ ಮುಂತಾದವರು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾಗ ನಿಷ್ಕೋಲಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಜೂನ್, ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕರುಗಳನ್ನು ಆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಮೃತ್ ಮಹರ್ ಕಾಸರ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ದನಗಳು ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಜುಬಾಜಿನಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗ್ರೀನ್ ಫಾಡರ್ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು, ಮೇವಿಗೆ ಅಭಾವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 50—60 ಸೆಕನ್ಸ್ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಟೆಂಪರರಿಯಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಂದ ಎಕರೆಗೆ ಇಂಟಿಮ್ಸ್ ಹುರಾಳಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಹೀಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಪಲ್ಲ ಹುರಾಳಿ ವಸೂಲಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಅಜ್ಜಂಪುರ ಪಾರಂನಲ್ಲಿ ಹುರಾಳಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಟೆಂಪರರಿ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೃತ್ ಮಹರ್ ಕ್ಯಾಟಲನ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅಮೃತ ಮಹರ್ ಕರುಗಳನ್ನು ಆಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅದು ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಂಥ ತಳಿ ಆ ತಳಿ ಈಗ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಮೃತ ಮಹರ್ ತಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಯನ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಪ್ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಬನ್ನೂರು ಕುರಿ ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾದ ಕುರಿ, ಅಲ್ಲಿ ರಾಜ್ ಸ್ಟೇಲಿನಲ್ಲಿ ಷಾಪ್ ಇಂದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಶ್ಮೀರ್ ಮೆರಿನೋ ಬ್ರೇಡ್‌ಗಿಂತಲೂ ರೋಕರ್ ಬ್ರೇಡ್ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಪೋಲ್ಟಿ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಗ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕು ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾರ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಎಗ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದನಗಳಿಗೆ ಗ್ರೀನ್ ಫಾಡರ್ ಬೇಕು. ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ 60—70 ಸಾವಿರ ಮಿಕ್ಸಡ್ ಬ್ರೇಡ್ ದನಗಳಿಗೆ ಬೂಸ, ಹಸಿ ಹುಲ್ಲು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರೀನ್ ರೆವಲ್ಯೂಷನ್ ತಂದಿರುವ ವೆಟ್ ರೆವಲ್ಯೂಷನ್ ತಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಚಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಅದರಿಂದ ಮಿರ್ಕ್ಸ್ ಪಾಡಕಟ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು. ಚೋನ್ ಮಿರ್ಕ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಕಡೆಯೂ ಕೊಡುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು, ಪ್ರತಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹೆಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ 500 ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಫುಡ್ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಾಣಿಗಳೊಳಗೆ ದಯೆ ಇದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಪಿ. ಸಿ. ಎ. ಇದೆ. ಅದು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೋ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪ್ರಾಟರ್ನ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಅಕ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಮೂಕೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(Cattle Marketing Yard) ಕ್ಯಾಟರ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಯಾರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಸುಗಳು ಇದಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿವೆ. ರೋಗದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ

ಹಸುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಹೊರಗೆ ರೋಗ ಹಬ್ಬುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕ್ಯಾಟರ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಯಾರ್ಡ್ ಜಾಗೃತ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವೆಟರಿನರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ದಾನಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿವೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ರೋಗ ನಿರತ, ಧರ್ಮಪ್ರಕಾಶ ಧರ್ಮಾತ್ಮ, ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಟೆಂಟರ್ ಕೊಟ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಬ್ಯಾಕ್ ಮನಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ತಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ.

† ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ನನ್ನನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯವರೇ, ಮೀನು ಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಶಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ವಿರೋಧಿಸಿ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೀನುಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆ ನೀರಿಲ್ಲ ದಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೀನು ಹಿಡಿಯತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಇಲಾಖೆ ಹಲವು ಇಲ್ಲದೆ ಹಲವು ಕೆರೆಯುವ ಬತ್ತು ಕಟ್ಟಲಿನ ನುರದೇನುವಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕೂವರೆ, ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರ ಜೀವನಾಡಿಯಾದ ಪಶುಸಂಗೋಪನವೇನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಡ ರೈತನಿಗೆ ಮನೆಗೊಂದು ಹಸುವನ್ನಾದರೂ ಕೊಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ರೈತ ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆನ್ನೆಲ್ಲುಬು ಹಿಂದೆ ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಇವರು ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇವುಗಳ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತನನ್ನು ಬಹಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಬಡ ರೈತರು, ಬೇಸಾಯ ಕೂಲಿಕಾರರು ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆಗೆ ಒಂದರ ಹಸುವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜೀವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಬರೀ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು, ಭೂಮಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಅವರು ಮಿಶ್ರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕುರಿ, ಕೋಳಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ರೈತಾಪಿ ಜನರಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳು ಸಾಲದ ಶೂಲಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ನರಳುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಕೋಳಿ, ಕುರಿ, ಸಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಕೈ ಚಾಚದೆ ತಾನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಇದ್ದುದನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಿಶ್ರ ವೈವಸ್ಯ ಕೆ, ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವೆಟರಿನರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕು ; ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೇಕು. ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ದನಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಮಾಡ ಬೇಕು.

ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕ್ಸೀನ್ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮೊದಲಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ವೆಟರಿನರಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ—ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ದಾದ್ರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಅವರೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇವರಿಗೆ ಬಿಡದ ಕೊಟ್ಟು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲ ಹೋಗತಕ್ಕ ಬಡ ರೈತರನ್ನು ಯಾರನ್ನೂ ಅವರು ಮನುಷ್ಯರು ಎಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆಪ್ತುನಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಅಂಗಿ ಹಾಕಿ

(ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ)

ಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅವರ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಾಯಿಗೆ ಇನ್‌ಜಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಂಚುಕೆ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಫೀಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀತ ಕ್ರಾಂತಿ ಎಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಲಿನ ಹೊಳೆಯನ್ನು ಹರಿಸಿ ಸ್ವರ್ಗದ ಸೋಪಾನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರೈತರನ್ನು ಮುಗಿಸುವವರು. ಶ್ರೀತ ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗುವುದು ಶ್ರೀತ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶ್ರೀತ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಬೇಕಾದಂಥ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ ತಾವು ಒಂದು ಗಂಪು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನಿಕ್ಕೊಳ್ಳಿ. ತಾವು ಮೂಕಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಿ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೇವು ಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೂಸ, ಹಿಂಡಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಬೆರೆಯಾಗಿದೆ. ಅವ್ಯಕ್ತ ಮಹರ್ ಕಾಮಸ್‌ನಲ್ಲಿ, ಬಂಜರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೇವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡ್ಡ್ಸ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮೇನ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮೇಗೌಡರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದಳಾಳಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೇರವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಹಾ ಭಾರತ ಬರೆದ ಮಾಹಾ ವ್ಯಾಸನೂ ಕೂಡ ಮೀನುಗಾರರನ್ನೇ, ಇಂತಹ ಮೀನುಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಫೈನಾನ್ಸ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಮೀನುಗಾರರನ್ನೂ ಉಳಿಸುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧುರಾಜ್‌ರವರು ಮೀನುಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೀನುಗಾರರಾಗಲಿ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸುಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಲಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri S. HAMEED SHAH (Saivajinagar) [Spoke in Urdu].—

1-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ.—ಈ ರಾಜ್ಯದ ಎರಡನೇ ಮುಖ್ಯಭಾಷೆಯಾದ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ಹೇಗೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವರ್ಷನ್ ಅವರು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟರೆ. ಅದು ಫೈನಲಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

†Sri C. M. ARUMUGHAM (K.G.F.).—Madam Speaker, I do not know why these demands—Animal husbandry and Fisheries have been treated very lightly. Only half a day or say three fourths of a day has been allotted for these demands. These demands as every one of us

know are very important demands as they are tackling the needs of the general public of the State of Mysore. They seem to think that these demands could be handled by anybody on that side. Ofcourse Sri Chikke Gowda has gone abroad and has seen so many improvements there. He may be having dairy and he may be having some cattle. But he has no background of the people, the requirement of cattle, the requirement of milk and the requirement of so many things of that Department. Therefore anybody cannot become a Minister and handle this Department must have the background of all these things, otherwise he cannot do full justice to the people of the State. The Planning of the Department is defective. The Hon. Minister is not in a position to say how many eggs are required, how many chickens are required and how many litres of milk is required. You are seeing that such of those who were not willing to take the non-vegetarian food have begun to eat it. The Vegetarians have begun to take the eggs, and thereby they have become the non-vegetarians. Without eggs they dont like to take food.

(Some Hon. Members said it is not correct) It is not a contravertial point. It is a fact and we are seeing that so many vegetarians are taking eggs.

Sri T. R. SHAMANNA.—It is not correct.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Even in the eggs there are two categories one vegetarian egg and another non-vegetarian egg. Most of the people take vegetarian eggs. This is a correct fact. There is a great demand for eggs. Can Sri Chikke Gowda stand up and say the requirements of the State so far as these eggs are concerned. Can he tell me how many tonnes of eggs, so many birds and so many litres of milk are required? Each egg costs 30 Paise. In Railways each egg costs one rupee. These canteens are run by the Government of India, the Congress R. You must know the cost of eggs in Restaurants and Posh Hotels. Have you assested how many people are taking eggs and what is the demand for it? You do not know the quantity of milk required by the State. Your Director of Animal Husbandry himself is not in a position to say that. Your planning is defective. A proper person is not placed in charge of the Department. The present man was a Class II Officer during 1965. As against the order of the High Court he was made the Director of the Department. This Government has no respect for any law. There is no scant respect for the law passed by this August House. They have not respected even the fundamental rights. Is the Government worth the name? When the Government itself is doing this way, can you expect the people to respect the judiciary? The Government have flouted the decisions of the High Court on so many occasions. The writ petition Number of this case is 4543/70. As against the order of the High Court this man went to the Supreme Court. The Supreme Court turned down his request, But this Government made him the Director of Animal Husbandry. As I told

(SRI C. M. ARUMUGHAM)

you earlier, even in drougt affected area, this Department is doing nothing. The supply of eggs is zero, Of course Chikke Gowda is an honest man. But his honesty does not help. Your Department is there brought up since 25 years. There is no planning and there is no systematic working rules. They have not prepared even the seniority list of officers.

One thing I want to bring to your notice is that—as I have said before—those who have not touched mutton or cheicken have been posted as Officers—as Assistant Surgeons—in the Slaughter House. Why?

SRI S. M. KRISHNA.—The idea is that they should not be tempted by it.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Therefore, the Department should take action to implement the decision of the High Court and appoint a proper person as Director of Animal Husbandry—a person who knows the background of the people, the requirements of the people so far as cattle is concerned, so far as milk is concerned so far as eggs are concerned and so far as birds are concerned, and above all these things the requirments of the people of the drought affected areas on the development side.

MADAM SPEAKER.—I will call Mr. Nanjagowda now for reply.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Madam Speaker, I am sorry. The subject is of such importance, I should have been given some more time.

MADAM SPEAKER.—Yesterday itself we should have finished this. I am not responsible for this delay. Sri C. M. Arumugham will please sit down now.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಂಜೇಗೌಡ (ಗಂಡವಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾ ಅತಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ವಿಾನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 25 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರತಕ್ಕ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ರೈತನ ಬೆನ್ನೆಲೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಗೋಸಂಪತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಹಾಗೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ರೈತರ ದುರಾದೃಷ್ಟಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಮತ್ತು ಅಮೃತಮಹರ್ ತಳಿಗಳು ಬಹಳ ಹೆಸರಾಂತ ತಳಿಗಳು. ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡೆಗಣಿಸಿದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೋದವರ್ಷ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆ ತಳಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ರೈತನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಎತ್ತುಗಳ ಬೆರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ 15 ರೂಪು ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ರೈತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯನ್ನು

ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಉಳುವೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಭಾರವನ್ನು ಎಳೆಯತಕ್ಕ ಎತ್ತುಗಳು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಎತ್ತುಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಅನುಭವದ ಮಾತು.

ಅಮೃತಮಹರ್ ಕಾವಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಅಮೃತಮಹರ್ ಕಾವಲುಗಳ ಉನ್ನತವಾರಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕಾವಲುಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ದೊರವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿಲ್ಲ. 1958ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಅಮೃತಮಹರ್ ಕಾವಲನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 600 ಜನ ಕಾವಲುಗಾರರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ಅವರನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ 5 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮವಿಲ್ಲವೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಮೃತಮಹರ್ ದನಗಳನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕಂಥಾ ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಳುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ದನಗಳ ಉನ್ನತವಾರಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಈ ಅಮೃತಮಹರ್ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ರಾಜುಗಳಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದು ನನಗೆ ಸಖೇದಾತ್ಮಕವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಆ ತಳಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆಯೇ? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವು ಕಾವಲುಗಳು ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹೊಸಕಳ್ಳಿ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆದು ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಿರುಮಲದೇವರು ಗಡ್ಡದಲ್ಲರುವ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಗದ ಕಾಲವನ್ನು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತೀವ್ರವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಿಶ್ರತಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಳಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತುಮಕೂರು, ಹಾಸನ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವೆ. ಆ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೃತಮಹರ್, ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಆ ತಳಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಿಶ್ರತಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಿಶ್ರತಳಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಮರಿನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅಮೃತಮಹರ್ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ತಳಿಗಳು ಮಿಶ್ರ ಆಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಒಳನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪೂರ್ವ ದಿವಸ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರಾಶಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಳನಾಡನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಆಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳ ಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಪೂರ್ವದ ವಿವರದ ಈ ಡಿಮಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮೊದಲ ಬೇಡರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಉದ್ದುಗಿ ಮತ್ತು ಅಹಮದ್‌ಪುರ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಣಿ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಎತ್ತುಗಳು ಇದ್ದುವು. ಆ ಎತ್ತುಗಳು ಒಂದು ಚಾಕ್ಟರ್ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆ ಎತ್ತುಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಸ್ಟೇಟ್ ರೀ ಆಗನ್‌ಸೈಸೇಷನ್ ಆದಮೇಲೆ ಆ ಜಾಗಗಳು ಈಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವರ್ಗವಾದ ಮೇಲೆ ಆ ತರಹ ಬ್ರೀಡ್ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ದೇವಣಿ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಎತ್ತುಗಳ ಮಾದರಿಯ ಒಂದು ಸೆಂಟರ್‌ನ್ನು ತೆರೆಯುವೆವೆಂದು ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ತರಹ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲತಕ್ಕಂಥ ರೈತರಲ್ಲಾ ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇವಣಿ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್‌ನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಬೇಡರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆರಂಜಿ ನದಿ ಮತ್ತು ಕಾರ ಬಿ ನದಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಹುಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಡೈರಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಅನಿಮಲ್ ಹೆಲ್ತ್‌ಎಂಡ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಫಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಏನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಡುವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಸ್ಲೆಪ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ದೇವಣಿ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಏನು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸವೇ ಬೇಕು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಆಶ್ವಾಸವೇ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸವೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸವೇ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು 2ನೆಯದಾಗಿ ಫಾಡರ್ ವಿಷಯ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಫಾಡರ್ ಏನು ಇದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ರಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಫಾಡರ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಫಾಡರ್ ಯಾರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅಂಥವರು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ದನಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದಾರೆ. ದನಗಳು ಮಾತ್ರ ಬದುಕಿವೆ. ಯಾರಿಗೆ ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೋ ಆ ದನಗಳು ಸತ್ತುಹೋಗಿವೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶುಲ್ಕ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ನಲ್ಲೇ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸವೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು 3ನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾತಿ ಅಂಡ್ ಫುಟ್ ಡಿಸೀಸ್ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕುರಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ಬಾರ್ಲಿ ಬೇಡರ್, ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತಿ ಅಂಡ್ ಫುಟ್ ಡಿಸೀಸ್ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಕಾರ್ ಅಚಿನ್‌ಷನ್ ನೋಟೀಸ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಬೇಡರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ದೇವಣಿ ಬ್ರೀಡಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಿಂದಿನವರು ಕೈಬಿಟ್ಟರೂ ನಾವು ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸವೇಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ರಾಥೋಡ್ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಈಪೂರ್ವದವರೆಗೂ ಈ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೀನು

ಗಾರಿಕೆ ಇರಾಖೆ ಮೊದಲು ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಇರಾಖೆ ಮೇಲೆ ಆಗಿತ್ತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈ ಇರಾಖೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಇರಾಖೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಇರಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಈ ಇರಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಕ್ಕಿರಾಯ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೂ ಇರಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳು ಎಂದರೆ ಈ ಇರಾಖೆ ಕಳೆದ 5 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ, ಮತ್ತು 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂಥ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಅಸರೀಕೊಂಡರೆ ಕಳೆದ 4 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಈ ಇರಾಖೆ ಸಾಧಿಸಿದ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಗತಿ ವಿಷಯ ಮನಗಾಣಬಹುದು ಮತ್ತು ಈ ಇರಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಂಥ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇರಾಖೆ ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕಳೆದ 2-3ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಹೇಳಿದಂಥ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವೇ ಸಾಕು. ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಈ ಇರಾಖೆ "ಫಾರಿಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋಷ್" ಗಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕೇವಲ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫಾರಿಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋಷ್ ಗಳಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನವರೆಗೆ ಫಾರಿಸ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋಷ್ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ.

2-00 P.M.

ಹೀಗೆ ನಾವು ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು 'ಡೀಪ್ ಸೀ ಫಿಂಚಿಂಗ್' ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವವರೆಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಏನೆಂದರೆ ಟ್ರಾಲ್ಸ್‌ನ್ನು ನಡೆಸುವಂತಹ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ ಡೈವರ್ಸ್ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತೆಯೇ ನಮಗೆ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಸಹ ತಿಳಿಸಿದರು. ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಕೋರ್ಸ್ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಫಿಶರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಉತ್ತರಣ ರಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಈಗುವಂತಹ ಇರಾಖೆಯ ರಿಕ್ವಿರೆಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಆ ಮೂಲಕ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಇರಾಖೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಧ್ಯಮರ್ಜಿ ಜನಗಳಿಂದ (ಮಿಡ್ಲ್ ಕ್ಲಾಸ್) ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ಸರ್ಕಾರವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಮಧ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸುವ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿ, ಇಂಥ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಾಗರಿಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛಿಸುವ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸಹ ನಾವು ಈ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದಲ್ಲದೆ ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತಾಗಿರುವ ಈ ಫೆಸರೇಷನ್‌ಗಳು ಆತ್ಮಾತ್ಮಮವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಲಿಸುವಂತೆ ಇರಾಖೆಯವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ರಾಘೋಡ್)

ವುದು ಸಹ ಸತ್ಯವಾದುದು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೀನುಗಾರರು ಅಶಕ್ತರಾಗಿವಾರಂದು ಫೈನಾನ್ಸಿಯರ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಶನ್‌ವರು ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಮೀನುಗಾರರ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಎ. ಆರ್. ಸಿ. ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವರು ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಕ್ಕಿರಾಯರವರು ಬಡ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಹ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಇರಾಖೆಯವರು ಗಮನವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಂತರ ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಶ್ರೀಮತಿ ರಾಧಾಭಟ್‌ರವರೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಫಿಶರೀಸ್ ರೋಡು'ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ 'ಫಿಶರೀಸ್ ರೋಡು'ಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೀವೋ ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಫಿಶರೀಸ್ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇರಾಖೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಮುಖಾಂತರ ಬಡ ಮೀನುಗಾರರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ 300 ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಬೇಗನೇ ರೂಪಿಸುತ್ತೇವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರ ಫಿಶರೀಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಒಂದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಬಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಹ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸಿವ್ ಬಿಲ್‌ನ್ನು ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ರಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಅತಿಶಯಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಮಧುರಾಜ್‌ರವರೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಫಿಶರೀಸ್ ರೋಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ರೆ ಇರುವಂಥ ಉಳಿದ ಕಡೆಯೂ ಸಹ ಇಂಥ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಇದ್ದರೆ ವಿ ಡಯ್ಸ್ ದಿ. ಇರಾಖೆಯವರು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂತಹ ಶ್ರೀ ನಂಜೆ ಗೌಡರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಗತ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ವರ್ಷ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಂಥ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಕಷ್ಟ ಪೀಡಿತ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯವರು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಪುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಸ್ಪಿನ್‌ಗ್ರಹಿಸಿ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಅನಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈವರೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹುದ್ದೆಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕರಾವಳಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮೀನುಗಾರರು ಮೀನಿನ ಆಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಷ್ಟದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 250 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಈಗಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ರಹಿತ ಸಾಯಿವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಹಾಯ ಈಗ ಕೇವಲ ಮಾತ್ರ ರಂಪಣ ಬೆಲೆಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ವರ್ಗದ ಮೀನುಗಾರರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕಕ್ಕಿರಾಯರವರು ಮಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದ

ರಂಪಣಬಲೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಬಲೆಯವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಬೀಸು ಬಲೆಯವರಿಗೂ ಸಹ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕಲಹಯುಕ್ತ ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಲಾಕಷವಾಗಿ ಪರಿಕ್ಷಿಸಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೂ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯ ದೊರಕುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಇರಾಖೆ ಇಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಗತಿಶೀಲವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇರಾಖೆಯ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಂತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಅಗತ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರವರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದವರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದೂ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಇರಾಖೆಗೆ ಬಡ್ತಿವಿಲ್ಲ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅವಶ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೂ, ಸಾಗೂ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅಭಿನಂದನೆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ (ಪಶುಸಂಗೋಪನ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಪಶುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಬೇಡಿಕೆ ಬಗೆ ಸುಮಾರು 8 ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಈ ಇರಾಖೆಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಪಶುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಳಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಕುರಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಮತ್ತು ಹಂದಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಿಶ್ವ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ್ತಿವಿಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ನೋಟನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಣದ ಒಂದು ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಇರಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಹಣ ಸಾಲದ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರೂ ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದಂಥ ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇದರೂ ಸಹ ಆ ಇರಾಖೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ನೋಡದೆ ಪಶುಪಾಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಅದು ಈ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇಂತಹ ಹಣದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಒಂದು ಇರಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಈ ಒಂದು ಇರಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ವರ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 90 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಗಳ ಒಂದು, 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೀಗೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ನಾವು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದ ಮೂಲಕ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಕೇವಲ 3 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಒದಗಿದರೆ, ಮತ್ತಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಪಾನ್ ಮತ್ತು ನಾನ್ ಪಾನ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ, ನಮಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ, ಆಗ ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸೌಕರ್ಯ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 8 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ 90 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದು, ಆ ಬಾವಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಅಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಡೈರಿ ಎಕ್ಸಿಪ್‌ಮೆಂಟ್, ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ)

ಇನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ 47 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ವಿಕಾಸವಾಗುವಂಥ ಒಂದು ವಿಶ್ವ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ನಾರಾಯ್ಕು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವ ತಳಿ ಎತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಆ ಒಂದು ವಿಶ್ವ ತಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿರು ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡ ರಾಗಿವೆ. ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ವಿಶ್ವ ತಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಅತಿ ಸಂತೋಷ. ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಗೆ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಯವರು ಮುಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಸುಲಭ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸುಲಭ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕಾ ಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಇನ್‌ಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್, ಸಹಕಾರ ಪಾತಾ ವರಣ ನೋಡಿದರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 40—50 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಈಗಿನ ಪ್ರಗತಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತ್ವ ರದವೆಂದು ಬಹುದು. ಇಂತಹ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವು ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದರೆ, ಇವತ್ತು ನಾವು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಗೂ ವಿಶ್ವತಳಿ ಹಸುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಇವರಿಂದ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಮಾನ, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಈ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಸಬಿಟ್ಟು ಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ರೈತರಿಗೆ ವಿಶ್ವ ತಳಿಯ ಮೂಲಕ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಬೇಕು. ಖಾತ್ರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲ ರೈತರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಹೈನುಗಾರಿ ಕೆಯ ಮೂಲಕ, ಕೋಳಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಮೂಲಕ, ಕುರಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ತತ್ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಕೊಂಡು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೊರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ನೆರವು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು-ಇವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕೇವಲ 3—4 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಶೆಯಾಗಿಯೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಶುಪಾಲನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಕುರಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಾರು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು. ಅದರ ಒಂದು ರಾಧವನ್ನು ಅದರ ತೀವ್ರಗತಿಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ನಿದರ್ಶನವನ್ನಲ್ಲರತಕ್ಕ ತಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ವಿಶ್ವತಳಿ ಕುರಿ ಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನೂ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಷವಲ್ಲದೇ ಆಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಇವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಮೃತ ಮಹರ್ ಕಾವರ್ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವತಳಿ ಕರುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ರೋಗ ರುಜಿವುಗಳನ್ನು ಮುಂಚೆಗಿರಲಿಕ್ಕಿರುವಂತೆ ಚೆಚ್ಚುವ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬರ ತಕ್ಕ ರೋಗ ರುಜಿವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂಚೆಗಿರಲಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವು ಗಳ ಬೆರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಧವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಷನ್‌ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕರುಗಳು, ಮೈಸೂರು ಡಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಹಾಸನ ಆಜ್ಞಾಪುರದಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಧರವಾಡ ಡಿವಿಷನ್‌ನಿಂದ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕರುಗಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಗರ್ಭಧಾರಣೆಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕೇವಲ 10—12 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಕರು ಹಾವುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಿಂದ ಹಸುಗಳೂ ಮತ್ತು ಕರುಗಳೂ ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಜಮೀನು ಸಹ 25 ರಿಂದ 60 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಅಮೃತಮಹರ್ ಕಾವರ್ ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಕರೆಯನ್ನು ಸದ್ವಿಧೋಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಲ್ವನ್ನು ಬೆಳೆದು ಡ್ರಾಂಡ್ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವ ತಳಿ ಕರುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅಮೃತಮಹರ್ ಕಾವರ್ ಇದೆ.

ಹಿಂದೆ ನಡೆದಂಥ ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಮಿಶ್ರ ತಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೋಸ್ಕರ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸುವರ್ಣಾಮ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದಂಥ ರಾಸನಗಳಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಆ ಎರಡು ತಳಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆ ತಳಿಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಂಥ ಹೊಸ ಕರುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 60 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಅಮೃತಮಹರ್ ಕಾವರ್ ನಲ್ಲಿ 1500ರಿಂದ 2000 ವರೆಗೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟತಕ್ಕ ಕರುಗಳನ್ನು ಹೊಳಲಕರೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಜರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವು ಒಳ್ಳೆಯ ತಳಿ. ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆರೆ ಅವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತತ್ಪಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಯೋಗ್ಯ ಸಲಕೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತೀವ್ರಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಹಸರು ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆದು ಒಂದು ಫೌಡರ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ತತ್ಸೂಲಕ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮೇವಿಗೆ ಅದುವ ಇರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಈ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂದ್ಯ, ಹಾಪನ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಹುಲ್ಲಿನ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಆರೋಜನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಸುಗಳಿಗೆ ಹಸರು ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಸಿರು ಮೇವನ್ನು ಕೊಡದ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಕ್ಯಾಟರ್ ಫೀಡರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಹಸುವನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಮೈಂಟೇನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ವೆಚ್ಚಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಬರುತ್ತವೋ ಆಗ ಹಾಲಿನ ಬೆರೆ ಕೂಡ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಾಲಿನ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಂದ ಮತ್ತೆ ತಕರಾರು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದ್ದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೆಸರಾಚ್ಚು, ಬೆಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕುರಿಕಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಅಮೃತಮಹರ್ ಕಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ 24 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೋವೆ ಬಾಚಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಎಣ್ಣೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪಾಟೀಲರವರು ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೀದಾರಿನಲ್ಲಿರುವ ಜೋನಿ ಫಾರನ್ನು ಹಿಂಜಿ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಕೂಡರೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಇರಾಜೆ ಆಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪೂರಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇನ್ನೆ ನಾನು ಈ ಇರಾಜೆಗಳ ಮಧ್ಯಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೆಳೆಗೆ ಬಂದು ಈ ಮನೆಯ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಏನೇನೂ ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುವಾಲು ನಾನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಹೆಸರಿಗೆ ತೀವ್ರಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಜವಸ್ಥೆಭಾವದ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇದ್ದರೂ ನಾನು ಸಾಗ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗು ಸಾಕಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಕೋಳಿ ಸಾಕಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಕುರಿ ಸಾಕಣಿಕೆಗಳೇನಿವೆ ಇಷ್ಟೂ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಾಧನೆ ಇವುಗಳಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಗಂಡವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಅಮೃತಮಹರ್ ತಳಿ ಕರುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಸುವಿನ ಕರುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಫೋರೀಕರುಗಳನ್ನು ಸುಲಭ ಬೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಹಳ್ಳಿಕಾರ್ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಜನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ತಳಿಗಳ ಮೂಲಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಿ ಒಳ್ಳೆ ಹಾಲು ಕೊಡತಕ್ಕ ತಳಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಿದೆ. ಇಂಥ ಕ್ರಾಸ್‌ಬ್ರೆಡ್ ಹಸುಗಳು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತಳಿಗಿಂತ ಹಾಲು ಕರೆಯುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಉತ್ತಮ ಹಸುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ)

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡರವರು ನಮ್ಮ ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ತರದಕರ ಬಗ್ಗೆ ಪಾದ ಮಾಡಿದರೇ ಎನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅದರೇನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಬೆರೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ತಕರಾರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಉಭಯತರರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಪ್ರೆಫ್ ಸೀಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಲೀನ್ ಸೀಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಎರಡರ ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಂತರ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮೇವು ತುಟ್ಟಿಯಾದ್ದನ್ನು ಗ್ರಹಿಕೆ ಕಳೆದ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ಲೀಟರ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಪೈಸೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಗ್ರಾಹಕರ ಕತೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ಬಂದವು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯ ಎಂದೇ ನಾನೇ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಡೈರಿಗೆ ಹಾಸನ್ನು ರವಾನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಬಳಾಪುರದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ 11 ಸಾವಿರ ಲೀಟರ್ ಹಾಲನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಬೆರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಹಾಲನ್ನು ಸಪ್ಲೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿನ ಹಾಲುಸರಬರಾಯಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಕೂಪಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆತಿವೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರು ಒಂದಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅಗ್ಗದ ದರದಲ್ಲಿ 35 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಲಾಂತೆ 250 ಟನ್ ಕ್ಯಾಟರ್ ಫೀಡರನ್ನು ಸಪ್ಲೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಾಲು ಬಾಯಿ ಜ್ವರದ ಬಗ್ಗೆ ಮದ್ದನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಟ್ರಾಂಕರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕೊಲಿಂಗ್ ಚಿಲ್ಲರನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಲಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ದರ ಸಾಲದು, ಹಾಲನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ರಾಮೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ, 50 ಪೈಸೆಯಂತೆ ಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆಗೆ ವಾರುವರು ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುವುದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದೆ. ಬೆಂಚ್ ಪಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ವಿಧಾನ ನಡೆದಿರುವುದು.

2-30 P. M.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Government is a continuous machinery. They must take the responsibility for what has happened. They need not be afraid of the Opposition Leader Sri Deve Gowda. The Director in charge of the Dairy, in whose time butter was burnt, is now promoted. The Government may call for a Report and give a correct picture to the House.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಬೆಂಚ್ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಆಗ ಅರಸು ರವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತನಿಖಾ ಅಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ವಿವರವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಪಿ.ಎ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ನಷ್ಟವಾಗಲು ಹಿಂದಿದ್ದ ಡೈರೆಕ್ಟರೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. The P.A.C. has held him responsible for that. What action was taken against that Director? He has been promoted and appointed as Commissioner for Excise. ಪಿ.ಎ.ಸಿ.ಯವರು ತಪ್ಪು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟು ಡೈರೆಕ್ಟರ ಮೇಲೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ? ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಂಬಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾನ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಾವು ನಿತ್ಯಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ವಿಚಾರ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

SRI N. CHIKKE GOWDA.—He was not the custodian of the butter which was kept in cold storage.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Then, who is responsible? Madam Speaker, May I request you to kindly direct the Minister to reply properly to the points that have been raised? The Minister is shirking his responsibility. They must take the responsibility. They cannot put the responsibility on others.

SRI N. CHIKKE GOWDA.—I have never in my life time shirked responsibility to probe into the matter where there is corruption, nepotism, etc

ಶ್ರೀ ವಾಚಾನ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಒಂದು ವರ್ಷದ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಬೆಣ್ಣೆ ಸುಟ್ಟ ಪ್ರಕರಣ ಅವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆಗ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು? ಥೇರ್ಮನ್ ಯಾರು ಆಗಿದ್ದರು? ಈ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ಮೇಲೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದೆ? ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಜನರೇ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವರು. ಬೆಣ್ಣೆ ಪ್ರಕರಣದ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನಾನು ಇದ್ದೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಬಹುದು.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—We have raised the subject so far as the Department is concerned. Where is the need for a separate notice?

SRI N. CHIKKEGOWDA.—I can say in one sentence that the matter was probed into and I am told by my officers that not one individual is responsible for this. That is their conclusion. But if the hon. members want more information regarding this matter, I can get the particulars and place it on Table of the House.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾನ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಯಾರು ಯಾರು ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಆದಿರಾಜಯ್ಯನವರೊಬ್ಬರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಬಾರದು. ಇದರ ಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಮಾಹಿತಿ ತರಿಸಿ ಕೊಲಂಕಪ್ಪವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ನಾನು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅರಿಕೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಆದಿರಾಜಯ್ಯನವರೊಬ್ಬರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಹಾಗೇ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಬೆಣ್ಣೆ ಕೆಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಸುಡಬೇಕೆಂದು ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸಿತು, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹಿಂದಿನ ಪಜ್ಜಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ ಕಮಿಷಿಯವರು 3 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಆದಿರಾಜಯ್ಯನವರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು, ಅವರು ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿದ್ದರು, ಅವರದೇ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವಾಗ ನೀವೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ವರದಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುವುದು. It is a closed matter. Even then, if the hon. members feel that we must further probe into the matter, as I have already asked this House, I will get the matter examined and the information will be placed before the House.

Sri S. BANGARAPPA — This is not a matter which is closed.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕೊಂದೆಯೇ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದಾಗಿ ದಾಖಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸದವರೆಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತನಿಖೆಯ ವರದಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಯಾವಾಗ ಇಡುವಿರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಇಡುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಪೊನ್ನೀಜರ ಯಾವ ರೀತಿಯದೆಯೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒದಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಒದಗಿಸಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾಲ ಬೇಕು, ಕಾರಾನು ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಸಂಬಂಧ ದೊರೆತು ಸೌಕರ್ಯವಾಗುವುದು. ಹಾಲಿನ ವಿತರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರಾಮೇಗೌಡರು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ವಾಡಲಾಗುವುದು. ಹಾಲಿನ ದರದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ದಿವಸ ದನಗಳಿಗೆ 5 ವಿಧವಾದ ರೋಗಗಳು ಬರುವುವು, ಸವೆ ಜಾಡ್ಯ, ಮಾರಿ ರೋಗ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೊಡುವರು.

ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ದೊಡ್ಡ ರೋಗ, ರಿಂದರ್ ಪೆಸ್ಟ್, ಮತ್ತು ಫೀಟ್ ಅಂಡ್ ಮೌತ್ ಡಿಸೀಸ್, ಅಥವಾ ಕಾಲು ಬಾಯಿ ಜ್ವರ. ಇವುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಔಷಧಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಇಂಡಿಯನ್ ವೆಟರಿನರಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಿಂದ ಅದನ್ನು ತರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ತಯಾರು ಮಾಡುವ ವಿಷಾದವು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈ ರೋಗಗಳು ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಮುಂಜಾಗೃತ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಚುಚ್ಚುವುದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ, ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬೇಕಾದಂಥ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಹೆಬ್ಬಾಳನಲ್ಲಿ ಫೀಟ್ ಅಂಡ್ ಮೌತ್ ಪ್ಯಾಕ್ಟನ್ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಪರವೇಶದಿಂದ ಬರಬೇಕಾದೆ. ಅದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಇಂಫೋರ್ಮ್ ಟ್ರೇಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಅತಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಫೀಟ್ ಅಂಡ್ ಮೌತ್ ಪ್ಯಾಕ್ಟನ್ ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಜಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ರಿಂದರ್ ಪೆಸ್ಟ್ ದೊಡ್ಡ ರೋಗ ಏನಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಚುಚ್ಚುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಇಂಫೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಟ್ರೇಸಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಫೋರ್ಟ್ ಟ್ರೇಸಿಂಗ್ ಸಿಕ್ಕಿದ ತಕ್ಷಣ ರಿಂದರ್ ಪೆಸ್ಟ್ ಪ್ಯಾಕ್ಟನ್ ಅನ್ನು ಮೈಸೂರು ನಿರಂತರ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಜಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ದೊಡ್ಡ ರೋಗ ರಿಂದರ್ ಪೆಸ್ಟ್ ಇರದ ಕೇಷನ್ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ರೀ-ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಇಲ್ಲ, ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ

ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ದನಗಳು ಸೇರತಕ್ಕ ಸಂತಯಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚುಚ್ಚುವುದನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೋಗಗಳು ಹರಡತಕ್ಕದ್ದು ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ತಿಂಗಳಿಂದ ಕಂಡಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪದವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ, ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಚುಚ್ಚುವುದನ್ನು ಹಂಚಬೇಕು ಎಂದು ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೋ ಆಗಲೇ, ಯಾರೊಬ್ಬರ ದನಗಳಿಗಾಗಲೇ ರೋಗ ಬಂತು ಎಂದರೆ ನೇರವಾಗಿ ಚೆಲಿಂಗ್ರಾಂ ಮೂಲಕ ವಿಧಾನಸೌಧಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಚೆಲಿಂಗ್ರಾಂ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಇರಾಖೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರೋಗ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಅಂಧ್ರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕವುಗಳು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಹಮೀದ್ ಷಾ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇಂಟರ್‌ಸ್ಟೇಟ್ ಕಾರ್‌ಪರನ್ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಧಾನಿಯವರು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಈ ರೋಗಗಳು ಹರಡದ ಹಾಗೆ, ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ನಿಜವಾದುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕುರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರ ತಳಿ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚುವುದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸಹಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ರಿಂಡರ್‌ಪೆಸ್ಟ್ ರೋಗಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡಿ ಚುಚ್ಚುವುದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ; ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರು ಅವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 33 ದನಗಳು ಸತ್ತು ಹೋದುವು ಮತ್ತು 60 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೊರ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ದನಗಳನ್ನು ತರುವವರಿಂದ ದನಗಳು ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ, ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಚುಚ್ಚುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸತ್ತಿವೆ. ನಾವು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವು ಸತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊರರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಸಾರಿ ಚುಚ್ಚುವುದು ಕೊಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳು ಸತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಈ ರೋಗ ಬಂದಾಗ 15 ದಿವಸದವರೆಗೆ ಯಾವ ಚಿಕ್ಕೆಯೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗ ಬಂದು, ರೋಗ ಹರಡುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ದನಗಳು ನಿಶ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಿದ್ದು, ಜ್ವರ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ರೋಗ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗ ಬಂದವೇಲೇ ಯಾವ ಚುಚ್ಚುವುದು ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ರೋಗ ಬಂದಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡು ದಿವಸದ ಮೇಲೆ ರಿಂಡರ್ ಪೆಸ್ಟ್ ಇರಾಡಿಕೇಷನ್ ಸೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು, ನಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ವಾಹನ ಕೊಟ್ಟು ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದನಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಚುಚ್ಚುವುದು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅಂಟು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಔಷಧಿಯನ್ನು ನಾವು ಸೀರಂ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕಳೆದ 30 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗದೆ ಇದ್ದಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ರೀ ಆರ್‌ಗನೈಸ್ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜೆಟ್ ಇಟ್ಟು ಔಷಧಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಏನು ಇವೆ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಮೀದ್ ಷಾ ಅವರು ಮಾನ್ಯ ನಾಯಿಡು ಅವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಫೀಟ್ ಅಂಡ್ ಮೌತ್ ವ್ಯಾಕ್ಸಿನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಡೋಸಿಸ್ ಅನ್ನು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಇಸಾರ್ ನಗರ ದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಬೆರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಅದನ್ನು ನಾವು 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಮಾತ್ರ ವಾಪಸ್‌ಪಡೆಯಬೇಕು 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಡೋಸಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ್ದರಂತೆ ಮಿಶ್ರತಳಿ ಹಸುಗಳು ಏನು ಇವೆ, ಮತ್ತು ಕಾಲು ಬಾಯಿ ಜ್ವರ ಬಂದ ಹಸುಗಳಿಗೆ, ಹಾಲು ಕಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವು ಕೆಡುತ್ತದೆ, ಅಂಥ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅನಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ವರ್ಷ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ)

ಒಂದು ಅಸ್ತತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನು ತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ 66ನೇ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಇನ್ನೂ 500-500 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 30 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 81 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು, ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 20 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಾನೆ ದಿವಸ ನಾವು ಜನತೆಯಿಂದ ಜನತೆ ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದ ಪ್ರಕಾರ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ, ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 40 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಐದನೆಯ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಕಾರ್ಯ, ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡ ಬೇಕಾದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೋಭೆ 100 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ನಾಗರಾಜ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮೂಕ ಪಾಣಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರಮಾತ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಆಮೂಕ ಪಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು 140 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. 140 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಈಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪಶುವೈದ್ಯ ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್‌ಮಾಡಿ ಒಟ್ಟು 140 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಬೇಕು. ಮೂಗು ಪಾಣಿಗಳು, ರೈತರ ಬೆನ್ನೆಂಬು ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪಶುಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ; ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಜನರು ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೇ ನಂಬಿ ಅವರ ಜೀವನವನ್ನೆ ಬೆಲೆಬಿಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಅಪಶೃಂಗವಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು 140 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಅಸ್ತತ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಇದೆ. ಮರನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 5-6 ಸಾವಿರ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಸ್ತತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 10 ಸಾವಿರ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಸ್ತತ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರಿಂದ ಶಿಫಾರಸು ಬಂದಿದೆ ಅದನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಅಸ್ತತ್ಯ ಬೇಕಾದಂತಹ ಮೆಡಿಸಿನ್ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಾನೆ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ 1968-69ರಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಶೋಧನಾ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು 4 ಲಕ್ಷ 83 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ 1969-70ರಲ್ಲಿ 5 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ 1970-71ರಲ್ಲಿ 7 ಲಕ್ಷ 74 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ 1971-72ರಲ್ಲಿ 17 ಲಕ್ಷ 13 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ 1972-73ರಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಔಷಧಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಸ್ತತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆ ನಡೆಯುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಅಸ್ತತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆಪರ್ ಪೇಟಿಂಟ್ ಡ್ರಗ್ಸ್, ನಾನ್ ಪೇಟಿಂಟ್ ಡ್ರಗ್ಸ್‌ಗಳು ಸೇರಿದೆ—ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 7 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಔಷಧಿಗೆ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಕಳೆದ ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಒಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಮಾವಧಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಸ್ತತ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ಔಷಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಸಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕನಡದಲ್ಲೆ ಮತ್ತೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿವಸ ಎಷ್ಟು ಔಷಧಿ ಇದೆ, ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು, ಔಷಧಿ ಪಡೆದ ರೈತನಿಂದ ಅವರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ರೂಪು ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೇಸ್ ರೋಗಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಂಟ್ರಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಟೆಪರ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು 40-50 ಅಸ್ತತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಅದೇಶ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ನಡೆಸಿದ ಪತ್ತೆಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ 7 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಔಷಧಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ದುರುಪಯೋಗಮಾಡಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವೊತ್ತಿನ

ದಿವಸ ಫೋಲಿಸ್ ಚಾರ್ಜ್‌ಪೀಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಆತನ ಅಸ್ತಿ ವಿವರ ತರಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಆತನ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನುಮಾನ ಬಂತು ಅದನ್ನು ವಿಜಿರೆನ್ಸ್‌ಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ವಿಜಿರೆನ್ಸ್‌ನಿಂದ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿಷಪ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಷ್ಟು ಬಿಷಪ್ ಸ್ವಾಕ್ ಇದೆ, ಬಿಷಪ್ ಯಾರಿಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೋಟೀಸ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ದಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಮೆಡಿಸನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರಕೃಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಆಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪುಕ್ಕಟೆ ಬಿಷಪ್ ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನುರೇಶ್ ಎಂಬವರು ಪತ್ರ ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ಪತ್ರವು ಆಧಾರದಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಾಹಿತಿ ತುಸುತ್ಯೇನೆ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸು ತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿಚಾರವಸ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಶ್ಚಯ ಎಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೂ ತಕ್ಷಣ ಕೃಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮೂಲಾಡಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ದೋಷಬಗ್ಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಮೂಗು ಪಾಣಿಗಳ ಸಹಾಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.— 27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಿಷಪ್‌ಗೋಸ್ಕರ ನೀವು ಇಚ್ಛಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಇದೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಡಿಮಾಂಡ್ ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ? ತಾವು ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕೂ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಇಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬಿಷಪ್‌ಗಳು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡ್ರಗ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅನ್ಯನುಡ್ರಗ್ಸ್ ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಮೂಲ ಯಲ್ಲ ಇರತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥರವರಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಗುಲ್ಬರ್ಗದ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯ ಊನರಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಎಲ್ಲೆ ಆಗಲಿ ಬಿಷಪ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಿಷಪ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಪೆಷಲ್ ಡ್ರಗ್ಸ್ ಪುಕ್ಕಟೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಯಲ್ಲ ಬಿಷಪ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ 24 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಿಷಪ್‌ಗೋಸ್ಕರ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಡಿಮಾಂಡ್ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಿಷಪ್‌ಯಾಗುತ್ತದೆ? 27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಇಷ್ಟು ಮೇಲೆ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅವರ ಡಿಮಾಂಡಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಕಳೆದ ವರ್ಷ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಆಂದಾಜು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಬರ್ಚಾಗಿರಿದೆ, ಯಾವಯಾವ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಿಷಪ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈಗ ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ? ಬಿಷಪ್ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾಕ್ ಆಗಿ ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬ ಒಂದು ನಿರ್ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಕ್ಷಣ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಬಿಷಪ್ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—What is the total demand for the various Hospitals?

Sri N. CHIKKE GOWDA.—I have got figures.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Some of the Hospitals have not received supplies at all.

Sri N. CHIKKE GOWDA.—I have sent medicine more than the demand for the last year. If you want figures I can give you.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—The reply is evasive. You must satisfy the House. He has got figures. He is not prepared to give. Shall we wait for one more year.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You can put a separate question and get it.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Somebody says you can raise a separate question and get the information.

Sri N. CHIKKE GOWDA.—If the Chair permits me, I will give the information. ಇನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ಯ ಬೈರೇ ಗೌಡರು ಕೋಳಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಮೇವಿನ ಬೆರೆ ಏರಿದೆ, ಕೋಳಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಆಮ್ಲೆಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಯಗಂರವರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನ್ ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್‌ಗೂ ಮತ್ತು ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್‌ಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಮೊಟ್ಟೆಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ನಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವರೈಟಿ ಮೊಟ್ಟೆಗೆ 21 ರಿಂದ 22 ಪೈಸೆ 'ಎ' ಗ್ರೇಡ್ ಮೊಟ್ಟೆಗೆ 24 ರಿಂದ 26 ಪೈಸೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆರ್ಯಗಂರವರು ಬ್ರಿಗೇಡ್ ರೋಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಪಾಪ್ ಹೋಟೆಲ್, ಸೈನ್ಯಾ ರೆಸ್ಟೋರಾಂಟ್ ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೊಟೆಲುಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಹೊಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು 40 ಪೈಸೆಗೆ 50 ಪೈಸೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಈಗೀತು ಬೆಂಗಳೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರತಕ್ಕ ಫಾರಂನವರು ಮತ್ತು ಧಾರವಾರ ರಾಯಚೂರು ಇನ್ನು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪಾಲ್ಕು ಫಾರಂನವರು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಕೆಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ರೀತಿ ಈಗತ್ತು ಕೋಳಿ ಸಾಕುವುದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈಗೀತು ಅದರ ಮಾರಾಟದ ಬೆರೆ 20 ಪೈಸೆಗೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ಸುಖದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇತ್ತು. ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ಪಾಪ್ಪಿಕವಾದ ಒಂದು ಆಹಾರ. ಇದನ್ನು 26 ಪೈಸೆಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಬಳಗನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು 64 ರ ಪೈಸೆಗೆ ಮಿನ್ನೆ ಒದಗಿಸಿ ಅಭಾವವಿರದಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮೊಟ್ಟೆ ಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಅ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ 80 ಸಾವಿರ ಮೊಟ್ಟೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಇದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

3-00 P. M.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾವು ಅಲ್ಲ ಪುಷಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅದರ ದರ್ಶನವೇ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲಾ ನ್ನಾಯಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ನಿಮಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ ತಿನಿಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅಂದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಅದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನೋಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಿರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಈಗೀತಿನ ದಿವಸ ಕಾರಾಜಿ ಯೋಜನೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದರ ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ 5000 ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದೇವೆ. ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ 3 ಸಾವಿರ ಮೊಟ್ಟೆ ಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ತಾವು ನದಸರು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಿದ್ದರಿಂದ ಅವಾಗ ಹೋಗಿರ ಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೋಳಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಿ. ಮೊನ್ನೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಡಿ ಟೀಮ್‌ನವರು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ 5 ಸಾವಿರ ಮೊಟ್ಟೆ ಹಂಚಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅದರ ಇದನ್ನು ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡವಂತೆ ಇಡುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಗೃಹಕರಿಗೂ ಅಂತರ ಇದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಮ್. ಗಂಧವರು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೋರಾಟೇ? ಟ್ರೇಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಆ ಮೊಟ್ಟೆ 30-32 ಪೈಸೆಗೆ ನಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ರೀಟೇಲ್‌ನವರಿಗೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಬರ್ಚು ಇರುವುದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇಲ್ಲಿರುವ ರಾಂಜ್‌ನಲ್ಲೇ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು 45 ಪೈಸೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನಾದರೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ತೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಆ ಮೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಈರುಳಿ, ಮೊಣಸಿಕಾಯಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಬೆರೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳ ಬರ್ಚು ರೆಕ್ಕಾಹಾಕಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಫೀಡ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ್ನೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಇದನ್ನು ಬ್ರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಚ್ಚೇಸ್ ಮಾಡಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಸಬ್ಸೈಡ್ಸ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ಧಾರವಾಡ, ಕೊಡಗು, ಭದ್ರಾವತಿ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಸಬ್ಸೈಡ್ಸ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಕೋಳಿ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ 800 ಟನ್ ಅಷ್ಟು ಮನುಕಿನ ಜೋಳವನ್ನು ಸಬ್ಸೈಡ್ಸ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಕೃತಕ ಗರ್ಭಧಾರಣೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಮಾಯೆ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾಕಡೆ ಜೆರ್ಸಿ, ಮುರಾ, ಇಂಥಾ ತೆಳುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರ ವೀರೈವಸ್ವಿ ಶೇಖರಿಸಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ 1 ಲಕ್ಷ 25 ಸಾವಿರ ಡೋಸಿಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾಯೆ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ; ಈ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಡೈರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗಿಗೂ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಲಾಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಮೈಸೂರು, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೆಳಗಾವಿ; ಮಂಗಳೂರು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಈ ವರ್ಷ ಲಾಸ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕದ್ದು ಕೆಲವರು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು, ಅಂಥವರನ್ನು ಸೂಪರ್‌ವೈಸ್ ಮಾಡಿ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬೆರೆಸಿ ಮಾರುತ್ತಾ ಇರುವವರನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ 8-10 ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಅದು ರುಜುವಾತು ಆದರೆ ತಕ್ಷಣ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆಯುವಂಥ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಈಗೊಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಡೆನ್ಸಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಂಡೆನ್ಸಿಂಗ್ ಮಿಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಹಾಲಿನ ಗೃಹಕರ ಗುರಿ 80 ಸಾವಿರ ಲಿಟರ್ ಗೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಈವಾಗ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈಗೊಮ್ಮೆ 40 ಸಾವಿರ ಲಿಟರ್ ಹಾಲು ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಾವು 70-80 ಸಾವಿರ ಲಿಟರ್ ಹಾಲನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆ ಆದರೂ ಗೃಹಕರಿಗೆ ಹಾಲು ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಂಡೆನ್ಸಿಂಗ್ ಮಿಲ್‌ನಿಂದ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹಂಚುತ್ತೇವೆ. ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹಾಲು ಲಿಟರ್ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ 5 ಲಕ್ಷ ಲಿಟರ್ ಹಾಲು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಯಾಂಡ್

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಕ್ರಗೌಡ)

ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರತಕ್ಕಂಥ 70-80 ಮೈಲಿ ಸುತ್ತಳತೆ ಒಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಮೈಸೂರು, ಹಾನನ, ತುಮಕೂರು, ಕೋರಾರ ಇಂಥಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಚಿಲ್ಲೆಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಮೂಲಕ ಶೇಖರಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತಂದು ಡಿಸ್ಟಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಹಾಲು ನೇರವಾಗಿ ಡೈರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಹಸುಗಳನ್ನು ಕೊಂದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಲವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ನೇಹ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಹ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪಶುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿ ಏನು, ಇನ್ನೂ ಏನು ಪ್ರಗತಿ ಆಗಬೇಕು, ನ್ಯೂನತೆಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಹೊತ್ತು ಔಷಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ ಅದು ಅಷ್ಟು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಏನು ಡಿಮಾಂಡ್ ಇದೆ ಅದರಂತೆ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಡಿಮಾಂಡ್ ಅಂಡ್ ಸಪ್ಲೈ ಫೋಸಿಷನ್ ಬ್ಯಾರೆನ್ಸ್ ಆಗಿ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಪಶುಪಾಲನೆ ಇಲಾಖೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಮುಗಂ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಈಗ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಿಷ್ಣಾವಂತರು, ಬೇಕಾದ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನುಳ್ಳವರು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

I must tell you about the officer who is working in the Government about his honesty and integrity. I may tell you that as far as he is concerned, he is a highly qualified man and most efficient, Even if he is a little slow in his work, he is an honest officer with integrity. He has got very high qualifications.

Regarding the matter raised by Sri C. M. Armugam, the matter was decided in the judiciary, the High Court and the Supreme Court. The matter of his seniority or otherwise, is the point for consideration. That point has been referred to the Government of India because the Supreme Court has not said anything. It has just dismissed the appeal made by the Government. This is a matter on which the Government of India has to take a decision. It should decide about the seniority and according to that decision, we are going to implement. I must say to this August House and to Sri C. M. Armugam that if the Supreme Court has decided any point, I do not think any Government will be dare enough to say we will not implement it, because the Supreme Court is the highest judicial body in the land. I must tell my Hon. friend Mr. Armugam again that this is a matter which was not decided by the Supreme Court and it is not within the purview of the Government of Mysore. We have referred the matter to the Government of India and the Government of India is going to take a decision.

Sri C. M. ARMUGAM.—What is the decision of the High Court? You went in appeal to the Supreme Court and the Supreme Court has

dismissed the appeal. You should have implemented the judgement of the High Court of Mysore. Why did you refer it to the Government of India ?

SRI N. CHIKKE GOWDA.—As regards the points raised by my Hon. friend, I will have to refer to paras 9 and 12 of the judgement. In quashing the ranking of the officers of Sri Karumbiah and Sri Y. B. Raja the High Court has asked the Central Government to determine the relative seniority after giving an opportunity to such other persons as may be affected. The matter is presently under the consideration of the Government of India because it is a question of seniority. The qualification of these officers are :

1. Sri Karumbiah is B.V.Sc., M.S. (U.S.A.) and
2. Dr. Y. B. Raja is B.V.Sc. Bombay.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Did the High Court uphold the appointment of Sri Karumbiah as Director of Animal Husbandary and can you appoint a class III officer to Class I ? How long are you going to wait ?

SRI N. CHIKKE GOWDA.—I can tell the Hon'ble Member that these are selective posts. That is one point. The question of who is junior and who is senior is before the Government of India, even though it can be said that in respect of a selective post, the Government has special power to select even a junior officer to fill the post. I do not want to comment on this because the matter has to be decided by the Government of India. I do not want to refer to what is the writ petition; what is the plea; and what is the affidavit and what is the counter-affidavit. If the Hon'ble Member wants some more information on the subjects, he can raise at the proper time.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ನಾನು ಕೇಳಿದ ಎರಡು ಮೂರು ಮಹತ್ತರವಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಏನೂ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 8 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯವಿದೆ. ಇದು ರೈತರ ದುಡ್ಡು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎರಡನೆಯದು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1972ರಲ್ಲಿ ಐದು ಪೈಸೆ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಮೂರನೆಯದು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ, ಫುಡ್ ಇನ್‌ಗ್ರೀಡಿಯಂಟ್ಸ್ ಬೆರೆ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲಿಗೆ 20 ಪೈಸೆ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ, ಈ ಮೂರು ಮಹತ್ತರ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಏವರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲೀಟರ್ ಹಾಲಿಗೂ ಏಪ್ಪು ಕಾನ್ಸ್ ಅಫ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಹೊತ್ತು ಕೊಡತಕ್ಕ 3.5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಟ್ ಕಂಟೆಂಟ್ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಲಿಗೆ 93 ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಅಂತರ 5 ಪೈಸೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನಾನು ಆರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಮಾರುವುದಕ್ಕೂ ಇರುವ ಅಂತರ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿ ಯನ್ನೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಜ್ಞರಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮಾನವಿ ಗಳನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಏನೆಂದರೆ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ)

ಹಾಲನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾದ ನಿಲುವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅತಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಈ ಸದನದ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ — ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಳಕೆದಾರರ ಹಿತವನ್ನೂ ಗಮನ ದಲ್ಲಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆರೆ ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಬೆರೆಯಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಜನವರಿ ಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪೈಕೆ ಬೆರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಗೃಹಕರಿಗೆ ಬೆರೆ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯವಾದ ಅಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಿರ್ಕ್ ಡೈರಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಟರು ಹಾಲಿಗೆ 1-80 ಪೈಸೆಯಂತೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿ ಯಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು 1-30 ಪೈಸೆಯಂತೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇಂದು ಒಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಮಾರುವವರು 1-75 ಪೈಸೆಯಿಂದ 1-80 ಪೈಸೆವರೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಹಾಲಿನ ಬೆರೆಯನ್ನು ಏರಿಸಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸುಮಾರು 75 ರಿಂದ 80 ಸಾವಿರ ಲಿಟರು ನಷ್ಟು ಹಾಲು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಸುಮಾರು 40 ಸಾವಿರ ಲಿಟರಿನಷ್ಟು ಹಾಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಅರ್ಧಪಾಲಿನಷ್ಟು ಹಾಲನ್ನು ಒಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಬರುವ ಹಾಲು ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದರ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಪಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಶ್ಚರ್ಯನೇ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ, ಆದರೆ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ ಹಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದುಡ್ಡು ಕೊಡದ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದು ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಸರಿಯಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟಿನಿಂದ ಎಂಟು ಪರ್ಸೆಂಟಿನವರೆಗೆ ಫ್ಯಾಟ್ ಇರುತ್ತೆ ಎಂದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ 90 ಪೈಸೆಯಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ, ಇದನ್ನು ಗೃಹಕರಿಗೆ 1-30 ಪೈಸೆನಂತೆ ಮಾರುತ್ತೀರಿ. ಎರಡನೇದು, ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಫ್ಯಾಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜು ಇದೆ ಎಂದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನೋ ಪರ್‌ವೆಂಟು ರೂಲ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಪಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರವರು ಸಿ.ಒ.ಪಿ. ನಲ್ಲಿ ಲೆಸ್ ಫ್ಯಾಟ್ ಕಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಇದೆ ಎಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಫ್ಯಾಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜು ಒಂದು ಕಡೆ 3.5 ರಿಂದ 3.8ರ ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತೆ. ಜರ್ನಿ ದನಗಳಲ್ಲಿ 3.8 ರಿಂದ 4 ಪರ್ಸೆಂಟಿನವರೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಮ್ಮೆ ಹಾರಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಎಂಟು ಪರ್ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಊಹೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ವಲ್ಲ. ಸಿ.ಒ.ಪಿ.ಗೆ 4.1 ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. 3.5 ಪರ್ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಫ್ಯಾಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕ್ಯಾಲರಿ ಕಮ್ಮಿ ಎಂತರೇ ಇದಕ್ಕೆ 40 ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ 0.05 ರಷ್ಟು ಫ್ಯಾಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜು ಬಂದರೆ ಅಂಥ ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಅದರ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಲ್ಲವೇನು ? ಇದು ಯಾವ ಧರ್ಮ ? ಇಂತಹವರು ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಹೇಗೆ ? ಇದ್ದು ಇಲ್ಲಿಗೆ 75 ಸಾವಿರ ಲಿಟರು ಹಾಲು ಶೇಕಡಾ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಫ್ಯಾಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬೆರೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 750 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇದರ ಬೆರೆ ಸುಮಾರು 22 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಅದೇ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಹೀಗೆ ಡೈರಿಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಾಲಿಗೆ ತಕ್ಕ ಟೆರೆ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಇದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಹಾಲನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಉತ್ತಾದಕರುಗಳಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಕೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಡೈರಿಗೆ ಹಾಲನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡಲು ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಕೊಟ್ಟುಹೋಗಿರುವ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಬಲ ಹಾಕಿ, ಅವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ, ಅದರ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲವರು ಹಾಲನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ದುತ್ತಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ದುತ್ತಾ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆ ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಅಡರ್‌ಪ್ರೀಟೆಡ್ ಮಿರ್ಕ್‌ನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಾಗೂ ಮೋಸ ಮಾಡಲು ತಂದರೆ ಅಂತಹ ಹಾಲನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲವರು ಫ್ಯಾಟ್ ಕಂಟೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವಕ್ಕೆ ಸಕ್ರೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಸಕ್ರೆ ಬೆರೆ ಪಾಸ್‌ಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅಮೋನಿಯಂ ಸರ್‌ಫೇಟ್‌ನ್ನು ಬೆರೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಡರ್‌ಪ್ರೀಟೆಡ್ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಸರಕಾರವರು ಇದುವರೆಗೆ ಇಂತಹ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಮೋಸ ಮಾಡಲು ಬಂದರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದವೆಂದೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿವೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡರನ್ನು ಕೇಳುವುದು ನೀವು ಮಾಡಿರುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಫ್ಯಾಟ್ ಪರ್‌ಸೆಂಟೇಜು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ 50 ಪೈಸೆ ನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮೋಸ ಮಾಡಲು ಹಾಲನ್ನು ತಂದರೆ ಅಗ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟುಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಹಸುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಟ್ ಕಂಟೆಂಟ್‌ಗಳು ಬಹು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದು 3.5 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಹಾಲಿನ ಉತ್ಪಾದಕರುಗಳು ಸಂಘದವರು ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಹಾಲಿನ ಎಂದರೆ ಎಮ್ಮೆ ಹಾಲಿನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅಗ ಫ್ಯಾಟ್ ಕಂಟೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರಲೆಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅಡರ್‌ಪ್ರೀಟೆಡ್, ಯಾವುದು ಸಿ.ಬಿ.ಪಿ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡರೆ ಇದರ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಇಂತಹ ಹಾಲುಗಳನ್ನು ತಂದಾಗ ಅದನ್ನು ರಿಚೆಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಡಬ್ಬುಗಳನ್ನೂ ವಾಪಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಸಿ.ಬಿ.ಪಿ.ಗಾಗಿ 40 ಪೈಸೆ ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ತಾವು ನೋ ಪೇಮೆಂಟ್ ಮಿರ್ಕ್ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ಇಲ್ಲವೇ, ಇದನ್ನು ಹೇಳಬಿಡಿ, ಅಮೇಲರ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—3.5ರಷ್ಟು ಫ್ಯಾಟ್ ಕಂಟೆಂಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 50 ಪೈಸೆನಂತೆ ಬೇರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ.

3-30 P. M.

ಕ್ಯಾಲಿಫ ಮಿರ್ಕ್ ಅಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಪಡೆದು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿವರ ಹಾಲನ್ನು ಕೋಲ್ ಮಿರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಈ ರೀತಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—3-5 ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಫ್ಯಾಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಇದ್ದರೆ ಆ ಹಾಲನ್ನು ಮುಖ್ಯಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯಗೋಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೊರೆರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹಾಲನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪಾಲಿಲಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಕೆಟ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳು ತಮಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತ ಜನಾಂಗದವರು ತಮಗೆ ಚಿರಬಾಳೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಪರ್ಸೆಂಟಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಫ್ಯಾಟ್ ಇರುವ ಹಾಲಿಗೆ ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಕ್ಲಾರಿಫೈ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನನ್ನೆದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಹಾಕಿರುವ ಹಾಲನ್ನು ಸಹ ಇವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಇಂದು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಇಂತಹ ಹಾಲನ್ನು ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲೆನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಹಾಲನ್ನು ಕೆನಿಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಲಿನಿಂದ ಕೇನಿಸ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪೇಪರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ.—ಕೇನಿಸ್ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬರುವ ಹಣವನ್ನೇ ನಮಗೆ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶೆಟ್ಟರ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲೆನೊಡನೆ ಬೆರೆಸಿ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಅಂತ್ರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಸಹ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅಪರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಏರ್, ಆಗಲೇ, ಸಿ. ಒ. ಬಿ. ಮಿರ್ಕ್ ಆಗಲೇ, ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉತ್ತಾದಕರ ಪರವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡುವಾಗ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 1973-74ರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಂದರೆ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕೋಳಿಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ, ಹಣ ದೊರಕುತ್ತದೆಂಬ ಆಶಾಭಾವನೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮಗೆ ಇರುವ ಹಣದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣಗೂ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ನೆರವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಕೋಳಿ, ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆ, ಕುರಿ, ಕುರಿಯ ಮಾಂಸ, ಕುರಿಯ ಉಣ್ಣೆ, ಹಂದಿ ಮಾಂಸದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾವಧಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಎರಡು ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 11 ಸಾವಿರ ಲೇಟರ್ ಹಾಲು ನಮ್ಮ ಡೈರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಆ ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಆ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಡದಿದ್ದರೆ, ವಾದ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಕರ್ತವ್ಯ ರೋಪವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಬರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆಗಿಲ್ಲದೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯ ಪ್ಯೂಸಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೇಕೇಜಸ್ ಆಗದಂತೆ, ದುಂದು ವೆಚ್ಚವಾಗದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೂ ಸಹ ಅದಷ್ಟೂ ಕಡಿಮೆ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲು ಸಿಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಮೃತಮಹರ್ ಕಾಮಲೆನ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧನಿಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಮೇಗೌಡರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗ

ಪಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಬಿಡುವಾಗ ಎರಡು ಕಡೆಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮತದ ಮಂಜೂರಾಯಿನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MADAM SPEAKER.—The question is :

“That respective sums not exceeding the sums shown in Demand nos. 20A and 22 inclusive of the sums granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974”.

(The motion was adopted and Demands were voted)

As directed by the Chair the motion for Demands for Grants, adopted by the House, are reproduced below :

DEMAND No. 20-A. FISHERIES

31. Agriculture

“That a sum not exceeding Rs. 1,15,31,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of ‘Fisheries’.”

DEMAND No. 22 — ANIMAL HUSBANDRY.

33. Animal Husbandry.

Madam/Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 3,12,09,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of ‘Animal Husbandry’.”

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳನಾಗರಾಜ್.—ಮುಂದಿನ ಡಿಮಾಂಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ ನಮಗೆ ರಾಜ್ಯ ಒಂಟಿಯಾದ ಪತ್ರವನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಜೆಲಗ್ರಾಫಿಕ್ ಸ್ಟೇಷನರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಯಾರೋ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸೌಧದ ಮೇಲೆ ಜೈಂ ಬಾಂಬ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಕ್ಸಲ್‌ಬಾರನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೆದರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳನಾಗರಾಜ್.—ಇದನ್ನು ತಾವು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿಂದ ಇದು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಭೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಕಾಲ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಳೆಯೇ ಜೈಂ ಬಾಂಬನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಹಾಕಬಹುದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಪಾಪ. ತಮಗೆ ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಸೆ ಇದೆ. ಅವನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ, ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಚ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.— ನನಗೂ ಬಂದಿದೆ ;

ಶ್ರೀ ಕೊಣ್ಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.— ನನಗೂ ಸಹ ಬಂದಿದೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ಡಿಸೆಂಬರ್, ಬ್ಲಾಕ್ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಈ ರೀತಿ ಕಳಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನನಗೂ ಸಹ ಬಂದಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ, ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

DEMANDS No. 15A, 3, 45, and 53

Sri H. N. NANJE GOWDA (Minister of State for Major Irrigation).—

Madam Speaker, On the recommendation of the Governor, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 42,08,06,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 45, ‘Capital Outlay on Irrigation, etc., (Commercial)’”.

“That a sum not exceeding Rs. 57.87,60,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974 in respect of Demand No. 33 of ‘Famine Relief’”.

MADAM SPEAKER. Motion moved :

“That a sum not exceeding Rs. 42,08,06,000 inclusive of the sum granted “On account” be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st Day of March 1974, in respect of Demand No. 45 ‘Capital Outlay on Irrigation etc. (Commercial)’”.

The other Demand No. 33 is deemed to have been moved.

Sri E. E. VAZ (Minister of State for Food and Civil Supplies).—
Madam Speaker, on the recommendation of the Governor I beg to move.

“That a sum not exceeding Rs. 87,91,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 15A, ‘Civil Supplies Department’.”

“That a sum not exceeding Rs. 53,35,00,000 inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 53 ‘Capital Outlay on Schemes of Government Trading’.”

MADAM SPEAKER.—Motion moved :

"That a sum not exceeding Rs. 87,91,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 15A 'Civil Supplies Department'."

"That a sum not exceeding Rs. 53,35,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 53 'Capital Outlay on Schemes of Government Trading'."

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಸನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಜಿಯವರೇ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೂರು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ, ಎರಡು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ಮೂರು ಫಂಡ್ ಅಂಡ್ ಸಿವಿಲ್ ಸಪ್ಲೈಸ್.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೇಗೌಡ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ನಾವು ತದೇ ತದೇ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರಬೇಕು ಎಂದು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇಲ್ಕನೆಯಲ್ಲಿ ರಿಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು!

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲ್ಕನೇಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ರಿಪ್ಲೈ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮೂವ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರೆಯಬಹುದು.

[MR DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮೂರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಎರಡನೆಯದು ಆಹಾರ ವಿತರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಮೂರನೆಯದು ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಈ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛಿರತಕ್ಕಂತಹಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹುಪಾಲು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಪಾಟೀಲ್ ಜನ್ಮಬಸವನವರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅನೇಕ ಜನ ಮಿತ್ರರು ಅಭಾವ ಫೀಡ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸವನವರು ಒಂದು ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಕ್ತ ನಾವು ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದಿರಬಹುದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ಮುಂಜ್ಞಾಪ್ತ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಗಳನ್ನು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಆಹಾರ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಒಂದು ಸ್ಪೀಚ್ ಮೆಂಟ್ ಅನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ರೋಷದೋಷಗಳು ಇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಕ್ಕಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿಗೆ ಏನು ಬೋತಾ ಬಿಳುಪು ಅದನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಈ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆಹಾರ ವಿತರಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಜಾಗ ಗ್ರಹಿಸುವಂತಹದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಹಾರ ವಿತರಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ವಹಿಸುವ ಇಡೀ ಇದ್ದರೆ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ವಹಿಸುವುದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಆಹಾರ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ 3499 ಕೆಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 2 ಲಕ್ಷರೂ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕ್ರಮಕ್ಕೆಕೊಂಡ ಕೆಸುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯರ ಅದರಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೆಳ ಮಟ್ಟದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ. ಕಳ್ಳ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಾನೂನನ್ನು ದುರಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡು ಲಕ್ಷರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಎಷ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಸ್ಥಾನ ಕೆಸು ಹಾಕಿ. ಅವರ ಇಂಥಾ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಆಹಾರ ವಿತರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೋಡಿಸಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ಕಂಠೆವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗೋಳಬಾರು ಸಹ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಹ ಬರಬಹುದು. ನಾನು ಇದರಿಂದ ಆಶಾಂತಿ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪಾಲಿಸಿಗಳು ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಾಧಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾನ್ಯ ಅಸ್ತುರಿಯವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಅರ್ಧ ಕಿಲೋ ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಜೋಳ ಸಹ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಹನೀಯರಿಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಡಿಶನ್ ಕೂಡದ ಐಟಿಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಡಿಶನ್ ಕೂಡದ ಪಾನ್ಯ. ದೇವರಾಜ ಅರ್ಪ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವರಾದ ಕೃಷ್ಣನ್‌ವರರು, ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ನಿಮ್ಮ ವಿರೋಧವರವರು, ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಕೊಂಡಟ್ಟಿ ಬಸಪ್ಪನವರು—ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಇವರುಗಳಿಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಸತ್ಕಾರ ಕೂಡ ಅದು. ಆ 11-2-1973 ರಂದು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಉಳಿದ ವಿವರಣೆ ಹೀಗೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ 24 ತರದ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು ಇದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂರಿ, ಬಿಸಿಬೇಳೆ ಬಾತ್, ಬಾದಾಮಿ ಹಲ್ವ, ಚಿರೋಟಿ, ಮೊಸರೊಸೆ, ಮುಗ್ಗೆ ಹುಳಿ, ತಿಳಿ ಸಾರು, ಮೊಸರನ್ನು, ಮಾವಿನಕಾಯಿ ಚಟ್ನಿ, ಹೆಸರುಬೇಳೆ ಕೋಸುಂಬರಿ, ಹಪ್ಪಳಿ, ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ನಿಕ ತದಾರ್ಥಗಳು ಇದ್ದವಂತೆ. ಒಟ್ಟು 24 ತರದ ಐಟಿಮುಗಳು ಇದ್ದವಂತೆ. ಆ ಐಟಿಮುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಉಳಿದ ಆದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ 10 ವರ್ಷದ ಪಾಕದ ಫಲವಾಗಿ ಈ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾನು ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ

ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ನಾನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದಾಗ, ಅವರು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತಹ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಲಿ. ಇದನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇವತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವರೆ ತಪ್ಪಾಗರಾರವು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಏನಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಭೂತವಾದ ದೋಷಗಳಿವೆ. ಇವತ್ತು ನಾವು ಇದರಿಂದ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳು ಏನಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಮರ್ಥರಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನು ಯೋಜನೆ ಇದೆ, ಇದು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡದೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಇವತ್ತು ಯಾರ ಮೇಲೂ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. 1950ರ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ನೀರಾವರಿಯ ಫಲ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ 20.85 ಹೆಕ್ಟಾರ್ ಭೂಮಿ ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಇವತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕಮಿಷಿನೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿದಂಥವರು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಕರ್ತರಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಅವತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಅನ್ನದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜನರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀಪೋಸ್ಟ್‌ವಾರ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಎಂದು 80) ಮಿಲಿಯ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಕೆ. ಆರ್. ಎಸ್. ಒಂದೆ. ಬಾಕಿ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 1952ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಬಹಳ ನೀರಾವರಿ ತಜ್ಞರು ಎಂದು ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ.

4-00 P.M.

ಇವತ್ತು ಅವರು ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿವೃದ್ಧನೇ. ಅವಕ್ಕೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 267 ಮೇಜರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಲ್ಲಿ 72 ಮೇಜರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ದೊರೆಯಿತು. ಅದು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಪ್ತಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಕೇವಲ ಎರಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ. ಒಂದು ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಇನ್ನೊಂದು ಘಟಪ್ರಭಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ಇವತ್ತು ಈ ಕಡೆ ಬಂದುದು ಎರಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರ. Sri K. L. Rao is one of the eminent and reputed Engineers in India. I do not dispute his eminence. In the first Five Year Plan, 267 medium and major irrigation projects were sanctioned at a cost of Rs. 7211 million. Rs. 8000 million were spent on pre-postwar projects. II Five year plan: 185 new works; 25 Major projects. Amount—Rs. 6300 million. For spillover works Rs. 4350 million. Actual expenditure is Rs. 3800 millions. In II plan of Mysore State, 9 major works and 86 medium projects—Cost Rs. 3640 millions. Spillover

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

projects of I and II Plans- Rs. 6320 millions. Actual expenditure is Rs. 5830 millions. IV Five year plan- Spillover works- Rs. 12,600 million. New Works- Rs. 7,710 million. IV Five Year plan Rs. 7500 million budget provision. New works 1400 million, Spillover projects- 1200 million Budget provision.

ಇವತ್ತು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಏಕೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬುದು ಈಗ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಮಿಷಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇದೆ.

Irrigation Commission Report Vol. I Page 75 says :

"The Grow More Food Enquiry Committee recommended in 1952 that priority should be given to new minor irrigation schemes and of the repairing of existing works. Minor flow irrigation schemes were recommended for a still higher priority.

The Committee also suggested that substantial Union Government funds should be earmarked for minor works of high priority. The bulk of the Union Government assistance to agriculture during the First Plan was therefore devoted to minor irrigation programmes in the States."

ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕಮಿಷಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಡ್ಡಿಯ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ನಾನು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 9 ಮೇಜರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅಪ್ಪರ ಕೃಷ್ಣಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿ ದೊರಕಿರತಕ್ಕ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಪೈಕಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಟ್ಟು 9 ಮೇಜರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು 86 ಮೀಟಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಆಶೆ. ಇವತ್ತು ಪಂಜಾಬ್ ರಾಜ್ಯದವರು ಈ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿರಬಹುದು. ಅದರಂತೆಯೇ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗೂ ಹಣವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ 66 ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅದಂತಹ ಯೋಜನೆಯ ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹಲವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 13 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ತಲೆದೋರಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ನಿರೂಪಣೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ನೀರಾವರಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

It is the Central Planning authority which is responsible for scarcity in our country.

	Targets in hectares (in millions)	Achievement in hectares (in millions)
Ist Five Year Plan	3.4	1.3
II do	4.2	2.1
III do	5.2	2.1
Annual Plan	2.1	1.7
IV Five Year Plan	4.00	3.8.

The amount provided at the National level has not been fully expended.

Mysore 1st Five Year Plan

3 Major and 8 medium

Cost Rs. 83.76 crores.

Irrigation projects.

Actual expenditure in 1st FYP

11.69 crores

II Plan spillover works

75.07 crores.

New Works : 3 Major and 22 Medium projects. Cost : 78.6 crores.

Actual expenditure : Target 32.99 crores allocated.

Expenditure 27.10 crores.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರೇ ಈ 25 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ 10 ವರ್ಷಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಈಗ ನಾವು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದೇನೆಂದರೆ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ 13 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ನಿರೂಪಣೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂಥ ಅಂಕಲಂತಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾನ್ ಟಾರ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟುಂಥ ಪೂರ್ವಾ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇವರು ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಬರ್ಚುಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಈಗ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಂಥ ಹಣ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಪೂರ್ವವಾಗಿ ಬರ್ಚುಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಒಂದು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡತೂ, ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ 166.75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಅರೋ ಕೇಷನ್ 32.99 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಬರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದು 22.10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರೇ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ದಕ್ಷ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಬರ್ಚುಮಾಡದೇ ಇದ್ದುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂಬುದು ಪೂರ್ವ ಆದರೆ, ನಾನು ಅವರನ್ನೂ ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ದಾತನನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಆರೋಪಿಸಿದ್ದೇನೆ, ರೆಕಾರ್ಡ್ ನೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ವಾಪಸಣೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿಯೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಮೂರನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪ್ಲಾನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಎಫಲಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳೆಂದರೆ-4 ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು 6 ಮೀಡಿಯಂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅವುಗಳನ್ನು 115.23 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಸ್ಪೆಷಿಯಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು 36. ವೆಚ್ಚ 139.65 ಕೋಟಿ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು 254.88 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕು ಯರಾಗಿ ಬರ್ಚಾದ್ದು 30.85 ಕೋಟಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾದದ್ದು 30.09 ಕೋಟಿ. ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಇವರು ಕಳೆದ ಮೂರು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಹೊಣೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದು ಬರ್ಚು 224.03 ಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬರ್ಚಾದ್ದು 33.05 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ. 1965ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಇದರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮೇಜರ್ ಅಂಡ್ ಮೀಡಿಯಂ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ 3ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಬರ್ಚುಮಾಡಿದ ಹಣವೆಷ್ಟು ಎಂದರೆ 33.05 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಇದಾದ ನಂತರ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 19,90 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ. ನಿರ್ದೋಷಿಗಳು 22. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 8 ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು 14 ಮೀಡಿಯಂ ಯೋಜನೆಗಳು. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವು 5 ಮೇಜರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು 33 ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು. ಇಷ್ಟು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಬಂದ ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳು. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಇದರ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬರ್ತಾಗಿದ್ದ ಹಣ ಕೇವಲ 33.05 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಬಂದನಂತರ 427.01 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಜರ್ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು 618 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಇವು ಅಷ್ಟೂ ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳೇ. ಹಿಂದಿನ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ಏನು ಒಂದು ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಆಡತಕ್ಕ ವರ್ಗದವರು ಪದೇ ಪದೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬೇಸರಿಸ್ ಆಪಾದನೆ ಎಂದು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಆದ ಗೌರವ ಭಾಷಣದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇದ್ದ ಅಲ್ಪ ಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಆ ದಿವಸ ಈ ಮೇಜರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚರ್ಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉಚಿತವಾದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಾತು ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವರು ಆ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಮೀರಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇವೇಗೌಡರೇನು ಈ ದಿವಸ ಉಚಿತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕ ಸಾರ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಗೀಡೆ ಅಂಥ 'ಚೇಕ್ ಪಾಲಿಸಿ' ಏನಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿ. ಆದರೆ ನನಗೆ 'ಚೇಕಿಂಗ್' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಎಂಥೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಾಪದ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು—ಪುಣ್ಯದ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ನಾನು ಎರಡು ಇದಕ್ಕೆ ನಂಬಿರಬಹುದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ದಿವಸ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಆ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಜನರು ಅವರಿಗೆ ಕಾರವನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನೇನೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವರು ಸರ್ಕಾರದ ತಪ್ಪನ್ನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆದರೆ ಇವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಆ ದಿವಸ ಆ ಹಿಪ್ಪರಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಆದಕೆ ಪಕ್ಷದವರ ಕಡಿತದಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಎತ್ತಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಬಂದ ನಂತರ ಆ ಅಪ್ಪರ್ ಕ್ವಾಂಟಿ, ಮೆಲೆಪ್ರಭಾ, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಭೀಮಾ ನದಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ 33 ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಕಡಿತದಲ್ಲೇ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲ ಸ್ವೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ಜನತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇವರು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ—“ಅಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳೋಳ್ಳೊಳ್ಳ ಕಿಂತ ಅನೀಕ ಕೊಳ್ಳೋಳ್ಳೋ” ಬಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು...

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅಗ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ವಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮರೆಯಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹೌದು, ಹೌದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿಧುವೀರಪ್ಪನವರೂ ಇವರಲ್ಲಾ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಏನು ಮಾಡಿದರು? ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಆ ಭಧ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಂದು ಮತ್ತು ಈ ವಿಧಾನಸೌಧ ಒಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪೇರಪ್ಪ (ಅರೋಗ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಆ ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸರೈ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೆ ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಶಾಸಕರಾಗಿದ್ದರು, ಅವರು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. 1956 ರಲ್ಲಿ ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದರು, ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮೈಸೂರು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲು ಖಾಸಗಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅವನ್ನು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದರು. ಅಂದಿ ನಿಂದ ಬಹುಶಃ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಸ ತಿರುವು ಬಂತು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದಿವಸ ನಾನು ಪಕ್ಷೇತರ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ, ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿ ಮುಂಚೆ ಕಳಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ಮುಂದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರಾಜಕಾರಣಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಈ ದಿವಸ ಹಿಪ್ಪರಗಿ ಗ್ಯಾರೇಜ್ ಮಾಡಿದೆ, ನಾಲ್ಕು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿದರು. ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರ ಹೇಳಿ, ಬೇಡ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರು ಮುಂತಾದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 17—18 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಹಿಂದೆ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಬ್ಯಾರೇಜ್ ಮೂರು ಸ್ಯಾಂಕ್ಟ್‌ವನ್ ಆಗಿ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿವೆ. Three barrages were sanctioned across Malaprabha. Across Vedaganga etc., six barrages were completed. Across Markandeya, two barrages were sanctioned and completed. Across Hiranyakeri two barrages were completed during the previous regime. They were sanctioned and executed, ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಹಣದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಎಂದಾದು ಹಿಪ್ಪರಗಿ ಬ್ಯಾರೇಜಿಗೆ ಹಣವಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಕಮಾಂಡನರು ಹೇಳಿರುವ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಜಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ; ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ಸ್ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಎಕ್ಸಾಜರೇಟ್ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೂ ಹೈಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಜನರು ಮಿಸ್‌ಲೆಡ್ ಆಗುವಂತೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಕಮಾಂಡನರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

'We regret that we cannot support the police of starting irrigation projects for which the State is unable to find adequate funds.' The then Chief Minister said that all the major projects costings more than 100 million rupees should be financed by the Centre.

ಎಲ್ಲಾ ಒಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದಾರೆ. ವಿರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ನೀವು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸುರಿದಿರಿ, You are misleading; you are not giving correct statement. ಅಂತ ನೀವು ಹಾರಾಡಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೊಡತ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಬೋರ್ಡರ್ ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೂ ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಹುರುಳು ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಒಂದು ಬೋರ್ಡರ್ ಕೂಡ ಹೊರಡಿಸಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಅಗಲೂಡ ನೀವು ಹಾರಾಡಿದಿರಿ ಸರಿಯಾದ ವಿವರ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಆಗ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೂ ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎರೇಂವ್ ಹಾಟಲರು ಹೇಳಿದರು. ಬೈಡ್ ಮೇರೆ ಬೆನ್ಚೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುವಾಗ ಹರಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ ರಾಜಕಾರಣಿಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಸಭೆಯ ಕಡಿತವಲ್ಲದೆ. ಹಣ ತುಂಬ ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪಿಗಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವ 38 ಮೇಜರ್ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಎರೇಂವ್ ಹಾಟಲರು ಕಾಲಿದ್ದು ಮತ್ತು ನೀವು ಸೇರಿಸಿರುವುದು ಇವೆ. ಬಹುಶಃ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ. 'It is estimated that the outlay involved for providing irrigation facilities is about 1200 crores on major and medium projects.' Including minor irrigation projects it comes to Rs. 1500 crores ಈ ದಿವಸ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು. ಅವರೆನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿರುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ.

Sri M. Y. GHORPADE.—Is it Rs. 1500 crores?

Sri H. D. DEVEGOWDA.—For all these projects to be completed—, minor, major, medium projects and new projects the figure given in the memorandum submitted to the Irrigation Commission is that. I am not giving any new information. ಈ ದಿವಸ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಮರೆಮಾಚುವುದು ರಾಜಕಾರಣಕ್ಕೆ ಖಾರಿದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ರಚನಾಕಾಂಕ್ಷೆ. ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡೋಣ? ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎದ್ದಿಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಜೈನ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಮಿಷನ್ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಅವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

4-30 P. M.

ಅಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇವೆ, ನೀವು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. 1969 ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಾವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? What are the salient features of the works proposed by the State Government under the Cauvery basin?

ಇದರೊಳಗೆ ಬೆನ್ಚೆ ತೊರೆ, ಮುಲೈವಾರಿ, ಅಮರ್‌ಜಾಯಿ ಮತ್ತು ಕಬನಿ ಇವು ನಾಲ್ಕು ಯೋಜನೆಗಳು 1969 ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಏನು ಹೊಡೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? 650—700 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ 18 ಬೆರೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪಾಪದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಭಾಷಣ ಬಿಡುವುದು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು ನೆನಪಿರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸತ್ಯಪ್ರದಾಯವಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಜಾಗ ಬಾಲಿಯಾದಾಗ ಬೇರೆಯವರು ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬೃಹತ್ ನಿರಾವರಿಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಫೋರ್ಪಡೆಯವರು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಒಂದು ನೀತಿ ನಿರೂಪಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಮೇಜರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ, 1200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೃಹತ್ ನಿರಾವರಿಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸ ಇದೆ ಈಗ ಸಿಮೆಂಟ್ ಒಂದು ಮೂಟೆಗೆ 20 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಕಾನ್ಕ್ರೀಟ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ 2000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಬಹುದು. ನಾನು ಉಪಾಸೋಹದಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಮಂಡ್ಯಾಜಿರೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಎರಡು ನಿರಾವಳಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಆಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಾರೆ. ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದಾಗ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾವಳಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ನಂಜೇಗೌಡರಿಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೇಕೆಂದು ಆಶೆ ಇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಆಶೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಂತೆ ಅವರು 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಇದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳು ಇವೆ, ಅಂಥ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು, ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ನಮೂನೆಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಡಿ. ಪಿ. ಧರ್ಮದೇವರು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ, they have no proper plans, improper spending ಎಂದು ಲಾಂಛನ ಹೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಭಾಷಣ ಬಿಗಿದು ಹೋದರು, ಅವರ ಎಫಿಫಿಮೆನ್ಸಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ತಜ್ಞತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ವರದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗುಲ್ಬರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದರು, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಕರೆಯಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಕರೆಯಲೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಆದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ನಂಜೇಗೌಡರು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಕೊಂಡು ಬಂದು 90 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಅಮೇರಿಕ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದರು We have got a blank check, there is nothing to bother ಎಂದು ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಯಿತು. ಆ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ವಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಎಲ್ಲರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ಸಂಸ್ಥಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಇದೆಯೇ ಎಂದು. ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸರಿಹಾಗರಾರದು. I don't think it is necessary or worth while to go on repeating what was mentioned by the Chief Minister while replying to the motion of thanks to the Governor's Address. ಇದು ಅನಾವಶ್ಯಕ. ಪಾಪ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಇನ್ನೊಂದು ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕೆಲಸ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಬಂದರೆ ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬೃಹತ್ ನಿರಾವಳಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು 1964 ರ ಫ್ಯಾಮಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಘೋಷಣೆಯೆಂದು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಪ್ರೊಡಕ್ಟಿವ್ ಪರ್ಪಸ್‌ಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೆಕ್? ಎಲ್ಲದೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೆಕ್? I have seen all these years, you may spend Rs. 4—5 crores ಎರಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು, ಹೊಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ, ಸುಮಾರು 800—1000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ? ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೆಕ್ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳೋಣವೇ? ತಮಗೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು 90 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಎಂದು ನಂಬೋಣವೇ, ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಚೆಕ್ ನಂಬೋಣವೇ? ಅಥವಾ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಂಬೋಣವೇ? ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಂಬೋಣವೇ? What I wanted is, what is the fate so far as these projects are concerned after the famine has disappeared? ನಾರ್ಮಲ್ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹಣ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ, I can understand that. Mr. Ghorphade is capable of replying to these points. ನಾರ್ಮಲ್ ಬಡ್ಡಿಯ ಅರೋಪವನ್ನು ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾದರೆ 30—40 ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು. 40 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. Unless you get some special financial assistance from the Government of India, we are not in a position to speed up these works in the normal course. ಇಂಗ್ಲೆಷನ್ ಕಮಿಷನ್ ರವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ Irrigation Commission Report (P. 258 Vol. I) ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—

“we wish to emphasise that once a scheme is taken up for implementation, it must be constructed at the optimum pace

(SRI H. D. DEVE GOWDA)

determined by the technical considerations and necessary funds must be provided for it. During our tours, a number of States informed us the difficulties in getting large irrigation schemes in their plan. They are desired that the Union Government should assume special responsibility for financing such schemes. They did not wish the Union Government to construct, maintain or operate".

They have also made recommendations for Special financial assistance. They say "We have given the problem of financing large irrigation projects a good deal of thought and have come to the conclusion that unless special arrangements are made for financing them, it may not be possible to complete them speedily". Further this is the opinion of the Irrigation Commission.¶ "It is not in the best interest of the Nation that when the State undertakes very large irrigation schemes, its further development activities should be sealed down.

We therefore suggest that at the time of according approval to the large irrigation schemes irrigating, say, over 200,000 hectares, it should be examined whether the State Government is in a position to execute the scheme at the optimum pace keeping in view the financial resources and the existing commitments to other schemes. If not the State Government should negotiate with the Union Government for special financial arrangements."

The figures tabulated in this book is only upto 1967-68.

States

Percentage of Irrigation

Punjab	58.4	65 % (Now)
Mysore	10.8	
Andhra	27.2	
Tamil Nadu	43.2	
U.P.	32.4	

Likewise, the figures for other States also are given.

Approved projects—Rs. 7.85 crores

Unapproved projects—Rs. 12.05 crores

Rs. 29 crores is the overall budget allocation for this year so far as approved and unapproved projects are concerned. I now go back to the previous year's performance. In 1971-72, the actual expenditure on approved projects was Rs. 70.5 crores and that on unapproved projects Rs. 14 crores.

ದುದ್ಧೇಶವ ಏನು ಎಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಆಯಿತು, ಭದ್ರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಆಯಿತು, ಘಟಪ್ರಭಾ, ಮಲಪ್ರಭಾ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಇದು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಕರ್ಮಕಾಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮಗೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಗುದ್ದಾಟ ನಡೆಯಿತು.

ಅವರದೇ ಧಾಖಯಲ್ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಹೀಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಥಣಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾಗ, ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಪಾಪದ ಕಂಠ ಬಿಚ್ಚುವುದು ಧಾಖಣ ಮಾಡಿದರು. "Fresh Urs charge against Patil" ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯು ಶೀಘ್ರನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಬಂತು. I do not think I should attach more importance to these things. ಈ ದೇಶವಿಲ್ಲವೆ, ಪಾಟೀಲರದು ಅಲ್ಲ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರದೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಇವರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿ, ಇವರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿ ಪಾದ ಏನಾದ ತರ್ಕವಿರ್ತರ್ಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬಹುಕಾಲ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಕೀಳು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದರೆ, ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಕಾಲ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಭಾಷಣ ಪ್ರಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. I do not want to go into detail. ಅವರು ಹೇಳಿದರು 'I will make him shut his mouth, tongue and ear.' I have also written a letter.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎ. ದೇಸಾಯಿ.—ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪಾನೇಷನ್ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡ ಇದೆ. ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ ಸಂಸತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ನೀಡಿತಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪಾಪದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಲಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅಂಥ ಕಂಪನಿಯವರು ಪಾಪದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಲಿ. ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಮುಚ್ಚುವಾರಿಯಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎರಡು ಕೋಟಿ 93 ಲಕ್ಷ ಜನತೆಯ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯೊಳಗೆ ತಾವು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಹಾಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಾನು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ, ನಾನು ಶಾಸಕನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯು 216 ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಯಾರೂ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದೆ, ಇವತ್ತು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. It is contractor-oriented projects. All these designs are only to help the contractors. ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. He said that the previous Government has spent nearly Rs. 25 crores on Ghataprabha Project and yet the project was not completed.

ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೀಗೆ ಬಂದಿದೆ :

"Challenging Mr. Patil's statement that they were guided by technical advice, Mr. Urs asserted that if they do not shut their mouth he would disclose the entire official proceedings to show what was the technical advice and what exactly his ministry has done."

ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. I released it to the press. It is an open letter to the Hon. Chief Minister of Mysore State. That has appeared on 20th September 1972. ನನಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಗದ ತಲುಪಿದೆ, ನನ್ನ ಭಾಷಣದ ಟೀಪ್ ರಿಕಾರ್ಡರ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಪರಿಶ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು. I do not want to go through the entire letter. I will confine myself only to that portion pertaining to technical aspects. ನನಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ವಿವರಣೆ ಆಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಎಕ್ಸ್‌ಪಾನೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಎರಡು ರಿಮೈಂಡರ್‌ಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಒತ್ತಡ ಇದೆ, ಗರಾಟೆ ಅದೆ. I am also

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

persisting and insisting him to give a reply if he is able to give, well and good. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಈವಾಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಆದಾಗ ಇರುತ್ತಿರಬಲ್ಲ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಯಾವ ಬದ್ದೇಶ ದಿಂದ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರಿ? A contractor was made as one of the members of the Major Irrigation Board.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅವರು ಇಂಜಿನಿಯರು.

Sri H. D. DEVEGOWDA.—For what purpose? Is it to orient the project or to reorient the project? I know the Rama Rao. He is an Engineer. ಅಷ್ಟೊಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ನಂಜೇಗೌಡರೇ! ಅವರು ಅವರ ಮಗ ಏನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು. He is even now a contractor in a Southern Company. Let him do anything, he is a free person. ಅವರು ಒಬ್ಬರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಇದೆ? I am not a person to question it. But what I want to know is, is it advisable on the part of the Government to have a contractor on the Irrigation Control Board? I have already made a charge. What was the type of the person he was previously when he was working in Idiki project...I have got the original letter. This is received from the Deputy General Manager Hindustan Construction Co., where he was an employee. ಇದನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಓದುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒದರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅಂಥಾ ಬದಲಾವಣೆಯಾದುದು ಆಗಿದ್ದರೆ ಒದಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ಅಧಿಕಾರದ ಬದಲಿರುವವರು ಈಗ 165 ಜನಕ್ಕೆ ಎತ್ತುವವರು ನಿಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಅನತ್ಯವನ್ನು ಸತ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು, ಸತ್ಯವನ್ನು ಅನತ್ಯವನ್ನಾಗಿಯಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವುಧಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷ ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯಾದರೂ ನೀವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಕ್ತಕಾಜುನ್ ಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ವಾನಸ್ಸು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪಕ್ಷಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರು ಈ ಹಿಂಸೆ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು ಎನ್ನುವ ವಿವರ ಇದೆ. I have got original letter. ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಇದು ಇಡೀ ಸದನದ ಪ್ರಶ್ನೆ ದಮುವಿಟ್ಟು ಒದಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ.—ತಾವು ನಕೊಂಡು, ಆರಾಮವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏನಾದರೂ ಆವರಣದಿಂದ ರಾಜೀ ಸೂತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ದಮುವಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಒದಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಓದ ತ್ತೇನೆ.

I have got the original letter. This is received from the Deputy General Manager Hindustan Construction Co., where in he was an employee. It is addressed to Mr. Prabhu. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

"I have your letter dated 28th January 1973, and noted all the points. You have asked me why Sri Ramarao left the company particularly when he was working at Idiki Project. We have received a number of complaints through enquiry it was found

that there was some truth. He was highly corrupt and even the Government officials used to point out. He was more interested in building up his wealth than company's work. Therefore a junior most was posted in his place and he was forced to leave the company."

ಬೇಕಾರ್ ಪೋಲೋ ಸ್ಟೇಟ್ ಕಾಪಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಏನಾದರೂ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ವಾಡಿ, ನಿಮಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, I cannot understand how your Government can entertain such a person to be a member of your Board. ರಾಸ್ತ್ರಿ ಚೈಮ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಗಾಂಧೀಗೌಡರ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳು ಬಂದಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಬಹುಶಃ ಕಂಪನಿಯವರು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರವರ ಸಂಪರ್ಕ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿವರಗಳು ತಾವು ತಿಳಿಸುವ ಹಾಗೆ ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ದೋಷ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಮೇಲೆ ನಂಜೇಗೌಡರು ಹೇಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅದು ಖಾಸಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಗ 165 ಜನರ ಬಲ ಇರುವವರೆಗೂ ಅಸತವನ್ನು ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಮೇಜರ್ ಇಂಜಿನೀಯರ್ ಕಂಚೋಲ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಮೆಂಬರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಯಾವ ಕಂಪನಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಹಿಂದೂ ಸ್ಟಾನ್ ಕನ್ಸಲ್ಟಂಟ್ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ವಾಡಿ ನೌಕರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇವರನ್ನು ಈ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ನದಸ್ತರಾಗಿ ಏನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನೇ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. I will come to the Karmakandas. I am sorry I am taking a long time because there is no other way. ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಬಹುಶಃ he comes next ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣವೇ? Based on the technical advice ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

5-00 P.M.

ಅದರ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಚಿಕ್ಕಿ ಕರ್ ಅಡ್ವೈಸ್ ಎಕರಾಜಕಾರಣಿಗಳೂ ಬುದ್ಧಿಲುಪ್ತರಾಗಿನ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. That means he is super-technical to take decision against the advice given by the technical experts. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. I can say it is a sort of a common sense; I can also compliment him. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನದು ತಕರಾರು ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಒಂದು ಘಟಪ್ರಭ, ಮಲಪ್ರಭ, ಆಪ್ತರ್ ಕೃಷ್ಣ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಪ್ತರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಪಾದನೆ, ನಾನು ಪಾಪ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಟುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿಲ್ಲ. He has been wrongly advised by the so-called Engineer-in-Chief who is responsible for all this muddle in the State. I would like to ask Mr. Nanje Gowda who is holding the portfolio to-day who was in charge of this project before this zone was bifurcated? Based on his advice the Chief Minister went to the extent of making such a grave allegation.

Sri H. N. NANJE GOUDA.—He was also in charge of those projects

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Yes, That is what I want ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಎರಡು ಹಂತದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು. ಪನ್‌ಸೇಜ್ ನಾರಾಯಣಪುರವ ಹತ್ತಿರ ಕಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದು, ಮತ್ತು 103 ಚ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಕೃಷ್ಣ ಗೋದಾವರಿ ಕಮಿಷನ್ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಕಂಪೆನಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಾಗಲ. ಶ್ರೀ ಜೆ.ಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಕೃಷ್ಣ-ಗೋದಾವರಿ ಕಮಿಷನ್ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಅದವಾ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ತೀರ್ಪು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನಮಗೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರು ಬಿಡಿ ಅಂದರೆ ಎಳ್ಳು ನೀರು ಬಿಟ್ಟೀರಿ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಜೆ.ಬಸಪ್ಪನವರು 17-3-1967ರಂದು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “I will not allow things to go by default. Nothing below, 1050 TMCFT from Krishna Basin for Mysore”. ಅವರು ಅಷ್ಟು ನೀರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ನಾನು ಇತ್ತೀಕೆ ಯಿಂದ ತಮಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಟೆಂಟೇವ್ ಆಗಿ 600 ಚ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲಿಂದ ಹೋಜಿನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಪುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾರಾಯಣಪುರ ಡ್ಯಾಂ ಏನಿದೆ, ಪನ್‌ಸೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕ್ವಿಯರ್ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು 103 ಚ.ಎಂ.ಸಿ. ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿ ಆರು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರವಾನಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಲಂಪ್‌ಸಂ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಂಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಪರವಾನಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಾರಾಯಣಪುರ ಡ್ಯಾಂಗೆ. ಆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂಧಾಜಿನಲ್ಲಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಂಪ್‌ಸಂ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಮ್‌ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕ ತಂತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಮೆಚ್ಚುಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಂಪ್‌ಸಂ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮಾಡಿದ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ತಾವು ರಿಕಾರ್ಡ್ ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ಧಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾರಾಯಣಪುರ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ನೀರು ತುಂಬಿ ಮುಳುಗುತ್ತದೆ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಂನಲ್ಲಿ ಆ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ರೈಲ್ವೆಯವರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಾರದು. ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ಫೈನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೂ ರಾಜ್ಯವಾಲರ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿತ್ತು. ಏನು ಎಂದರೆ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅವರು ಏನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ರೀಇಂಬರ್ಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ಕರಾರಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಯಾರೂ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ತುಂಬಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತುಂಬಿರಬಹುದು, ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಹಣವೇನಿದೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ರೈಲ್ವೆಯವರಿಗೆ ತುಂಬತಕ್ಕ ಕರಾರು ಆಗಿರತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರೈಲ್ವೆ ಬಡ್ಡು ಕಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದು ಏನಿದೆ, ಆಲಮಟ್ಟಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಎತ್ತರಿಸಿದಂತೆಲ್ಲ ಬ್ಲಾಕ್‌ವಾಟರ್ಸ್ ರೆವರ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೈಲ್ವೆಯವರು ಫೌಂಡೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಸ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ದುಡ್ಡು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಪ್ಪು ಧಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು. ಹಾಗೆ ಹೇಳಬಾರದು. ಆಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಂ ಏಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ನಾರಾಯಣಪುರ ಡ್ಯಾಂ ಅದ ಮೇಲೆ ಆಲಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಟ್ಯಾಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇನ್ನು ನಾನು ಕರ್ಮಕಾಂಡದ ಬಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಯೋಜನೆ ನಿಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇನ್ ಚೀಫ್‌ನವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಡ್ಯಾಂ ಒದಗುವರೆಗೆ ಎಸ್.ಎಂ.ಎಲ್. 1.5 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಎಂದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಅನರ್ ಪರ್ ಆಕ್ಯುಯರ್ಸ್ ಇದು ಎರಡನೇ ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಚೀಫ್‌ನ ಆ ರುಪದಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇದರ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದುವರೆಗೆ ಚಾನರ್ ಪೋರ್ಷನ್‌ಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೇನೋ ಗವರ್ನರ್‌ರವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಚಾನರ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಟ್ಟು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಡ್ಯಾಂ ವರ್ಕ್ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡಲು ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರಿಯಾದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಕ್ಷಪ್ರವಾಹ ಪು ದೊರಕತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲ. There is no proper vigil. ಇದನ್ನೇನೋ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಇದನ್ನು ನಾನೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ರೈಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಚಾನರ್ ವರ್ಕ್ ಮುಗಿದಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ 16 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರ ಚಾನಲನ್ನು ನರಗುಂದದ ಬಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು 1958ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಿ ಕ್ರಿಸ್ತು ಗೇಟು ಕಟ್ಟಿದೇ ಹೋದರೆ ನಲವತ್ತು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ನೀರನ್ನೂ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಏಳು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಫಿರ್ ಅಪ್ ಮಾಡಬೇಕು. Unless the crest gates are put up, you cannot store water. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಪಾಪದ ಕೆಲಸ ಕರ್ಮಕಾಂಡದ ಪರಮಾವಧಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 50 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ನಾರ್‌ಗುಂದದವರೆಗೆ ಚಾನರ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ 16 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಮೂರು ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಟನರ್ ಕಾರ್ಯವಾಗಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ರಿಸೋರ್ಸಸ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ 1962ರಲ್ಲಿ ರೈಫ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಚಾನರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇನ್ ಚೀಫ್ ಇದನ್ನು ಫೀಸಿಬಲ್ ಆಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೇ.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ಸಮ್ಮನೆ ತಾವೇಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೇಳಿದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಬೇಕೆಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಳಿದರು ಎಂದಿರಿ. ಈಗ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವರ ಖಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಂಗಪ್ಪ.—Where is the Chief Minister ? ಇಂದು ಕೂಡ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಪರಿಪಾಠವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದೊಂದು ಪರಮಾವಧಿ ಯಾದ ಸನ್ನಿವೇಶ.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಸ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು ? ಯಾವಾಗ ಕೇಳಿದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೀಗೆ ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Nothing may be recorded.

*

*

*

*

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Hon. member Sri Konandur Lingappa wanted to know where the Chief Minister is. I will give him an escort ; let him please go to the Legislative Council. The Chief Minister is in the Legislative Council replying to the Debate. I have told the hon.

***Matter not recorded as ordered by the Chair.

(MR. DEPUTY SPEAKER)

members under what circumstances he can be away. If he is replying to the Debate in the Legislative Council, what can I do? I say the same thing to hon. member Sri Vatal Nagaraj.

ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ.—ಬಿಸ್‌ನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ವಿವರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಈ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಇಂದು ಮಂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆಂತೆ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಇಂದು ಮಂಡಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಪ್ಪದ ನಾಯಕರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೂ ಏನಿತ್ತು?

MR. DEPUTY SPEAKER.—I request Sri Kagodu Thimmappa to advise his friends—Sriyuts. K. Lingappa and Bangarappa to resume their seats.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾವು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮನೆಗೆ ಆಗಿರಲಿ ತೋರಿಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾವರೂ ಏನು?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಾಗ ಬರಲಿ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ. ಅವರಿಗೆ ಪಾರ್ಟಿ ಕೆಲಸ ಇರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The position is : if the Chief Minister is to reply to a debate in the Council, he will have to be present in that House. I may further inform the hon. members that if there is any subject of vital importance to the Government, he can reply in the Council. But still he will be coming soon to this House.

(Sriyuts Vatal Nagaraj, K. Thimmappa Manjunathiah,

Bapu Gowda were seen standing and talking together)

I think the hon. member Sri Kagodu Thimmappa is convinced of my reply.

SRI KAGODU THIMMAPPA.—I am not convinced of your reply Sir.

(Sri Vatal Nagaraj was seen shouting at the top of his voice)

MR. DEPUTY SPEAKER.—If the hon. member wants to talk in a sober language, I am prepared to listen to it. If he persists in talking with a loud voice, then I will see that nothing is recorded in the proceedings.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—The Hon. Chair is vested with an authority to regulate the business of the House. While the hon. members are making a submission to the Chair, the Chair should not say that such things should not be recorded. The Chair has authority to bring us to order if we go out of order. My submission to the Chair is that the subject under discussion was fixed for today according to the decision of the Business Advisory Committee. This was fixed taking into consideration the convenience of the Hon. Chief Minister.

Sri S. M. SHEERNALY CHANDRASEKHER.—I raise to a point of order.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—If the hon. members on the other side do not co-operate with us, then we will adopt such an attitude which makes it difficult to control the House. We will stand up and create confusion in such a way that the Chair cannot conduct the business in a peaceful atmosphere. Since today's demand has been fixed by the Business Advisory Committee taking into account the convenience of the Chief Minister, if he is not present in the House, that means, he has treated the House with scant courtesy.

Smt. E. E. VAZ.—The concerned portfolio Minister is present in the House.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—But we want the Chief Minister to be present in the House when Major irrigation subject is being discussed.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಕಛೇಯವರಿಗೂ ಸಹ ತಾವು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ...

Sri C. M. ARUMUGHAM.—I am not yielding. In a Parliamentary democracy the opposition vote is not valid but the views of the opposition cannot be brushed aside. I know the majority view prevails. If the Chief Minister does not turn up, we will have to decide finally to stage a walk-out.

(Sriyuts K. Lingappa, Vatal Nagaraj and other opposition members staged a walk out. But Sri Vatal Nagaraj sat on the passage leading to the Chair.

But on the persuasion of Sri Devegowda he left that place.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I request the hon. Leader of the opposition to resume his speech.

If nobody wants to speak, then I will put the demand to the vote of the House.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕೊರೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಡಿಕ್ಟೇಟರ್‌ಶಿಪ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅಧಿಕಾರವಿರುವ ಈ ಸಭೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಗಲಿದರೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕೊರೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಿಡುವು ದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್‌ಫ್ಯೂಷಸ್ ಆಗಿದೆ. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಜರಿರಬೇಕೆಂದು. ಆದರೂ ಸಹ ಇಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಈ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಅಪಚಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಾವು...

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(At this stage, Opposition members re-entered the House).

(Sri Vatal Nagaraj shouted in the House)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Any thing said shouting in the House need not be recorded.

Sri S. BANGARAPPA —I take strong objection to the ruling of the Chair.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member cannot challenge the ruling of the Chair.

(Some of the Opposition members began shouting in the House)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I request the hon. member Sri Bangarappa to resume his seat

5 30 P.M.

Are you prepared to sit down? (Hon. Deputy Speaker repeated this for several times) The Chief Minister is on his feet replying to the debate in the other House. You are repeating the same thing over and over again. I said it is not justified on your part to repeat the same thing. You further said I am not competent to take action. If the same sort of thing continues it will not be befitting to the Parliamentary procedure.

Sri S. BANGARAPPA.—It is quite alright and it befits well.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Are not the members prepared to listen? Some also said that I cannot take action. I can taken the sternest action against the members.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ಈ ಸಭೆಗೇ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಈ ಸಭೆಗೆ ಕರೆಸಿ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Do you want stern action to be taken? I am inclined to take sternest action.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾವು ಎಷ್ಟು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಚೀಮಾರಿ ಹಾಕಬೇಕು.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—We are not questioning the authority of the Speaker.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೇ ಕಿವಿಯಾರ ಕೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿರಾಯ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಾರದೆ, ವಿಧಾನಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಪಾಲನೆಯ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಚೀಮಾರಿ ಹಾಕಿ.

(All the Opposition members were shouting and they wanted to walk out)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have told them repeatedly that they should resume their seats. I do not want to ask them to withdraw from the house. But I will never hesitate to take sternest action against the Hon. Member. Are you prepared to resume your seat? It pains me to hurt you.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಆರೋಪಣೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ವಾರದಿಂದ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರಬೇಕು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have understood it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು?

Sri C. M. ARUMUGHAM.—We shall adjourn the House and meet tomorrow when the Chief Minister comes.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I am not going to adjourn the House.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Please adjourn the House.

(At this stage the members of the Opposition parties wanted to stage a walk out)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If you don't want to be here, you are at liberty to do so.

(All the opposition members were about to stage a walk out)

ಶ್ರೀ ವಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾ ಸಂಹೇಗಳನ್ನು ಬರದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

(Some members of the Opposition Parties were shouting at the top of their voice and nothing was heard)

Sri H. N. NANJE GOWDA.—It is an insult to the Minister concerned. The Hon. Members are using all sorts of language. ಇವರು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜಯಲ್ಲರಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ರಾಜಯಲ್ಲ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. We cannot tolerate this. It is a sort of insinuation also.

Sri KAGODU THIMMAPPA.—It is not the question of insinuating and insulting the Ministry.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I do not understand all these things. Something better should be transacted here.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯು ಸಂವಿಧಾನದ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಸದನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಿಸಿ ನಾರಾಯಣ ದಿನಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಗಟು ವ್ಯಾಪಾರ ನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೆ ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಭೌಮ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕೀರ್ತಿ ತರುವಂಥದಲ್ಲ. ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಉಚಿತವೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is no Point of Order in that. When it was raised yesterday, I told you the Chief Minister is busy preparing his case on Cauvery that has to be presented very soon to the Government of India. When the matter was raised again, I told that he was replying to the debate in the Legislative Council. How can there be a Point of Order ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಷಯ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಏಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವರದಿ ಸಹ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕುಂದು ತರಸಕ್ಕೆ ರೀತಿಯಿಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಅಪರೂಪ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

(At this stage the Chief Minister entered the House)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have called the Chief Minister.

Sri D. DEVARAJ URS.—What I wanted to say through the Chair, you yourself have explained. Therefore, I have nothing more to add. I only say I was engaged there. I was replying to the debate since yesterday and today immediately after my reply was over, I am coming here, Sir. He is raising an issue that this house is sovereign and that this house is not sovereign. I would sincerely appeal to him not to cast such aspersions, as long as that House is there. This is a bi-cameral chamber that we have in Mysore State. Because he is a new Member, in his enthusiasm he feels so intensely against that House perhaps and so he wants to say that House has no locostandi and all that.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಬಹಳ ದೂರ ಇದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ; ತಾವು ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಅತುರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಇದರಲ್ಲಿ ರೇಗಾಡಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ? ನಾನು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. They had raised half an hour or two hours' discussion there yesterday, it was not complete. So, I had to complete it today.

It is not disrespect to this House or any other House. Supposing we have no business here, we may attend to some other business. Either we will be here in this House or in the other House

Sri M. MALLAPPA.—I rise to a point of order Sir. All along when the Chief Minister was not in the House, the Minister of State for Major Irrigation and the Food Minister were present and they were hearing with rapt attention to the speeches made on the other side. Is it not sufficient ? Are not the Minister working under the principle

of collective responsibility? I want your ruling on this point whether the presence of State Minister is not sufficient when the Demand is under discussion.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The position is, whenever a subject is raised or when a subject is under discussion, the Minister concerned must be there. Even if the Minister concerned is not present, any other Minister may be present because it is collective joint responsibility. For my purpose even a single Minister would be sufficient. This is not a new statement. I have said this innumerable times. I repeat it once again. For the purpose of the proceedings, even a single Minister of State not even pertaining to the port-folio may also be present and that is sufficient. That is the position. Responsibility is collective and joint.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಬೇರೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅಯಾ ವಿಷಯಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕಾದುದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ? ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಮಗೆ ಅವರು ತಿಳಿಸಿ ಹೋಗಬೇಕು...***

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದರೇನು ಅರ್ಥ? ಇದು ಅತಿ ಯಾಯಿತು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If Sri Bangarappa persists he will have to take the consequences. He may withdraw.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಏತಕ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬುದನ್ನು ಚೇರ್ ಪವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಪುನಃ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Mr. Bangarappa has to withdraw otherwise I will have to name him. He has been defying the Chair consistently and repeatedly.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Mr. Bangarappa, please obey the Chair.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I name Sri Bangarappa

Motion to Suspend a Member

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—Sir, I move :

“That the Hon’ble Member Sri S. Bangarappa be suspended from the service of the House for today and tomorrow”.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I give the hon. member a further chance. He will please withdraw. Is he withdrawing?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಚೇರ್‌ಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಬಂಧಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ,, ಚೇರ್ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

***Matter not recorded as ordered by the Chair.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

“That the Hon’ble Member, Sri S. Bangarappa be suspended from the service of the House for two days”.

The motion was adopted and the member Suspended

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon’ble Member Sri Bangarappa is suspended from the service of the House for two days.

Now the House will adjourn and meet at 1-00 P.M. tomorrow the 25th April 1973.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday, the 25th April 1973.
